

UMEÅ UNIVERSITET

Studiebarometern 2018

Bakgrund, syfte och metod

Hösten 2018 genomfördes Studiebarometern i dess nuvarande form för fjärde gången. Tidigare har den genomförts 2012, 2014 och 2016. Den riktar till programstudenter på grundnivå som läser på campus, företrädesvis termin 5. I några fall valdes termin 3 av praktiska skäl, t.ex. att studenterna var svåra att nå termin 5 (vanligtvis p.g.a. VFU eller valfri termin). I ett par fall blev det termin 4 p.g.a. programstart vårtermin.

Studiebarometern syftar till att fånga studenternas upplevelser av studierna och studiesituationen och den utgör en aktivitet inom Umeå universitets kvalitetssystem¹. Resultaten från Studiebarometern utgör en viktig grund för det kvalitets- och utvecklingsarbete som bedrivs på samtliga nivåer inom universitetet.

Studiebarometern 2018 distribuerades i pappersform via en kontaktperson för respektive program under oktober månad 2018. Denne ansvarade för att lämna ut och samla in enkäterna, vilka senare via fakultetskanslierna skickades till ITS för inläsning². Enkäten har besvarats av totalt 1 671 individer. Av dessa var 58 procent (966) kvinnor, 39 procent (656) män, 1 procent (16) angav annan könsidentitet och 2 procent (33) lämnade blankt. Svarsfrekvens blev totalt 62 procent. Samhällsvetenskapliga fakulteten nådde en svarsfrekvens på 77 procent, Lärarhögskolan 67 procent, Humanistiska fakulteten 62 procent, Medicinska fakulteten 51 procent och Teknisk-naturvetenskaplig fakultet 41 procent. Variationen mellan ingående program är stor (0 till 100 procents svarsfrekvens).

En resultatfil skickades ut till fakulteterna och Lärarhögskolan under januari månad 2019. Dessa ansvarade sedan för att bryta ner resultaten till programnivå för vidare distribution till programråd och institutioner, där resultaten utgör en viktig grund i kvalitets- och utvecklingsarbete. Respektive fakultet/Lärarhögskolan ansvarar för fortsatt dialog och uppföljning av det arbetet.

Syftet med denna rapport är att ge en övergripande bild av resultatet av Studiebarometern 2018. Genomgående görs en jämförelse dels med de senaste två gångerna Studiebarometern genomfördes (2014 och 2016), dels mellan män och kvinnor³. Resultaten redovisas i figurer och kommenteras kort i anslutning till dessa.⁴

Övergripande omdöme – ”nöjdhet”

I Studiebarometern har det samtliga år ställts tre frågor som syftar till att fånga hur nöjd man är överlag med sina studier och sin studiesituation:

¹ https://www.umu.se/globalassets/fristaende-webbar/regelverk/utbildning-pa-forskarniva/kvalitetssystem_190301.pdf

² Nils Eriksson, utbildningsledare vid samhällsvetenskapliga fakulteten, har ansvarat för samordning av datainsamlingsarbetet, samt sammanställning av resultat för samtliga fakulteter (förutom Teknisk-naturvetenskaplig fakultet) och Lärarhögskolan. Resultat har också sammanställts och presenterats i olika forum vid UmU.

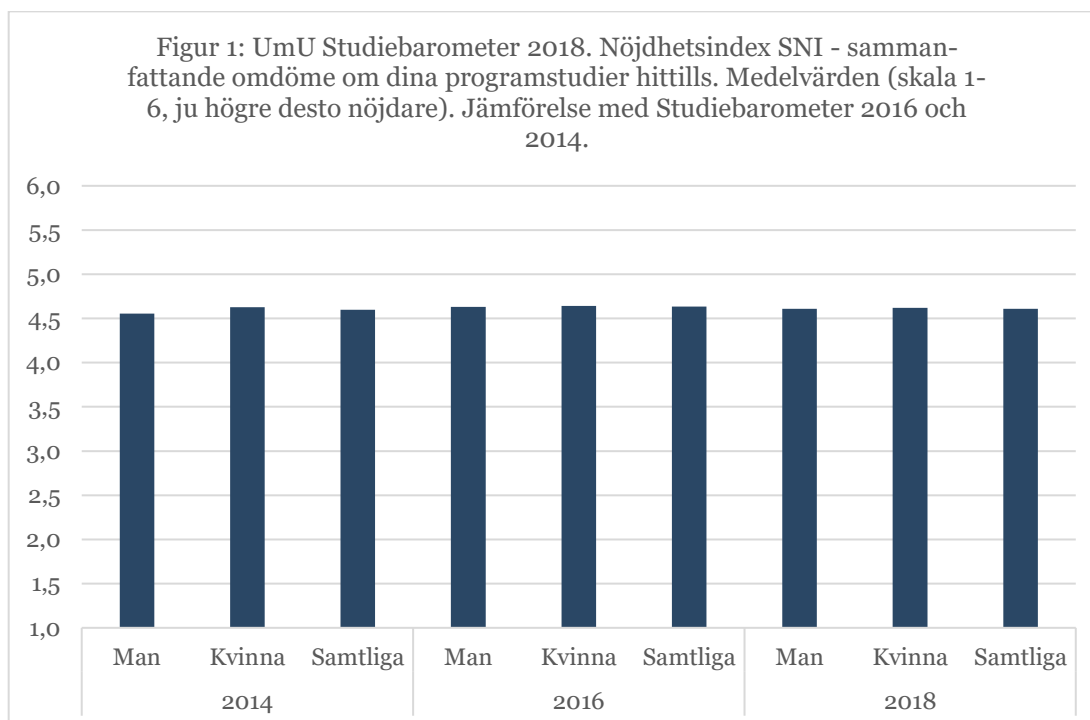
³ Studiebarometern reviderades inför 2014 års enkät, varför ingen jämförelse med 2012 görs i denna rapport. Även om de 16 som 2018 angav ”annan könsidentitet” naturligtvis är lika viktiga som de som svarar ”man” eller ”kvinna”, så är gruppen för liten för att analyseras i en övergripande rapport som denna.

⁴ Endast statistiskt signifikanta skillnader ($p < 0,05$) kommenteras som just skillnader.

UMEÅ UNIVERSITET

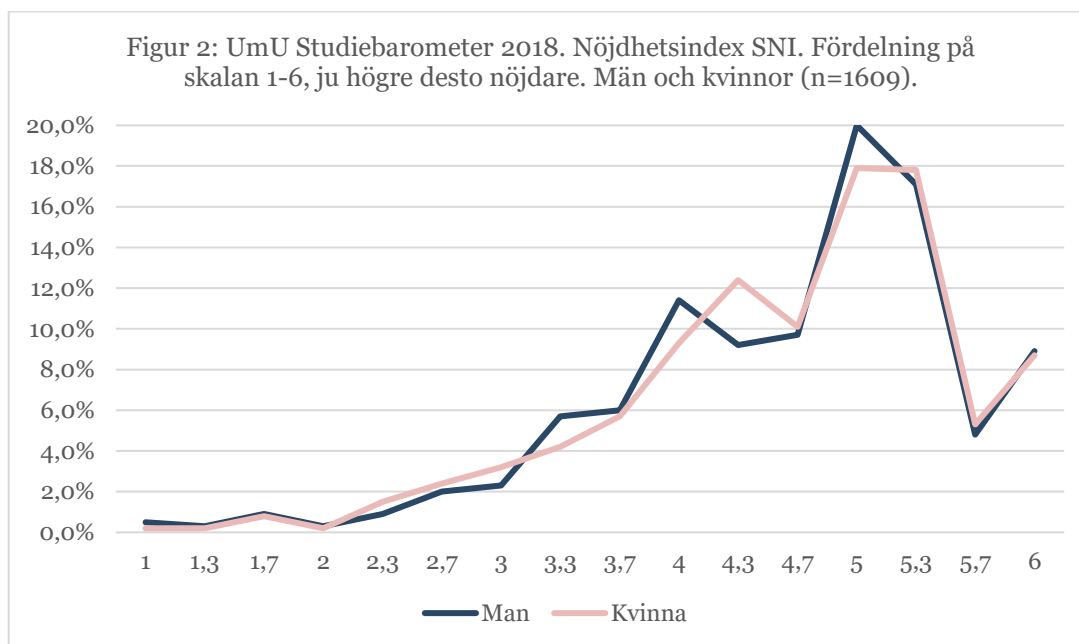
- *Hur nöjd är du med dina studier och dina studieförhållanden i sin helhet?*
- *Hur väl uppfyller din nuvarande studiesituation dina förväntningar på studier och studieförhållanden?*
- *Skulle du rekommendera den utbildning du läser vid UmU till andra?*

I Figur 1 nedan redovisas medelvärden på skalan 1-6, där värdet 1 står för "inte alls nöjd" och värdet 6 för "i högsta grad nöjd", d.v.s. ju högre värde desto nöjdare är man. Av figuren framgår att bilden är tämligen stabil över tid. Medelvärdet är detsamma för både män och kvinnor samtliga år.

Av Figur 2 nedan framgår spridningen på nöjdhetsindexet 2018 och vi ser där att svaren från män respektive kvinnor fördelar sig på ett likartat sätt. Åtta procent av de svarande har ett indexvärde på högst 3,0, vilket rimligtvis bör tolkas som vi har en mindre grupp studenter som inte känner någon glädje i sina studier eller i sin studiesituation. Eftersom vi frågar studenter som kommit en bra bit in i sina studier, så kan det naturligtvis inte uteslutas att presumtvt missnöjda studenter lämnat sin utbildning i ett tidigare skede. Med detta sagt kan vi konstatera att merparten av de studenter som svarat på Studiebarometern uppenbarligen trivs med studier och studiesituation på ett övergripande plan.

UMEÅ UNIVERSITET

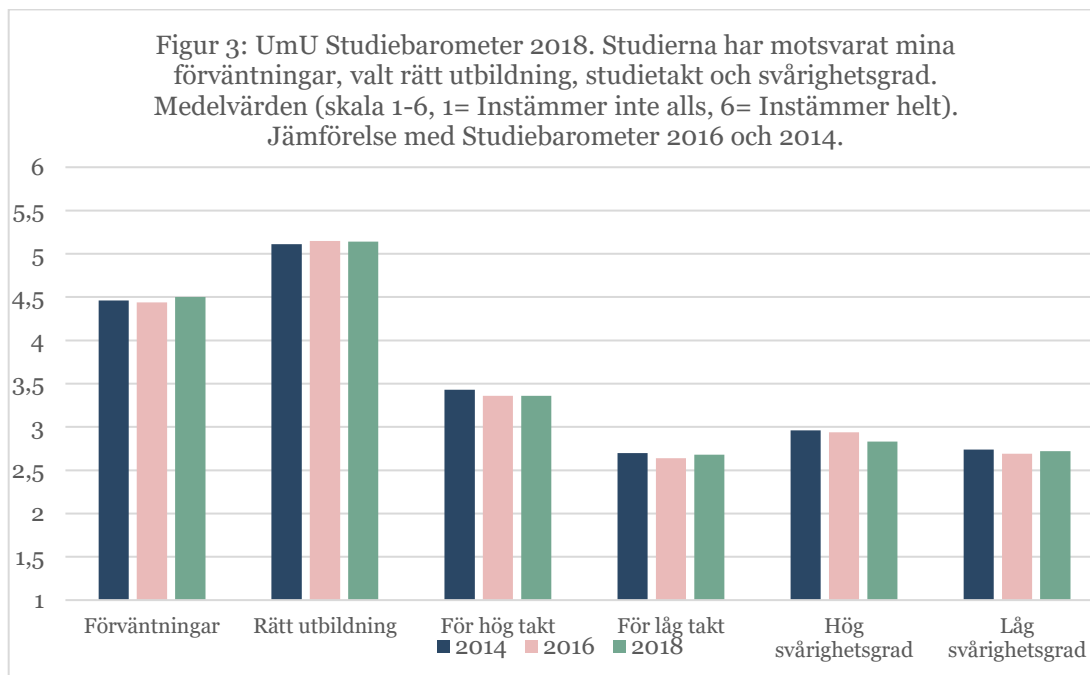
Förväntningar, utbildningsval, studietakt och svårighetsgrad

I enkäten ställdes ett antal påståenden om förväntningar, studietakt och svårighetsgrad. I Figur 3 och Figur 4 redovisas medelvärden på följande påståenden:

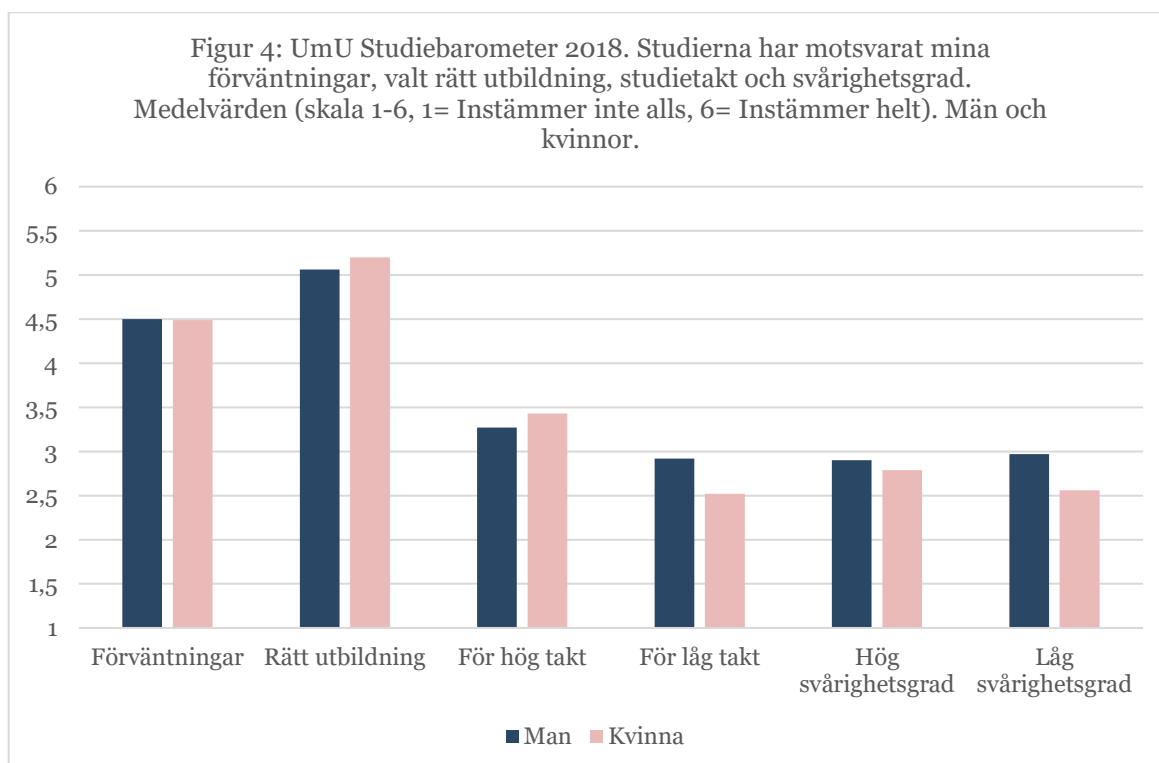
- *Studierna har så här långt haft ett innehåll som motsvarat mina förväntningar*
- *Jag känner att jag valt rätt utbildning*
- *Studietakten på utbildningen har ofta varit för hög*
- *Studietakten på utbildningen har ofta varit för låg*
- *Svårighetsgraden på utbildningen har ofta varit för hög*
- *Svårighetsgraden på utbildningen har ofta varit för låg*

I Figur 3 nedan redovisas medelvärden på ovanstående påståenden 2014, 2016 och 2018. Svarsbilden 2018 är i stort sett densamma som tidigare år Studiebarometern genomförts.

UMEÅ UNIVERSITET

I Figur 4 nedan redovisas svaren 2018 fördelade på kön. Vi ser där att fler kvinnor svarar att studietakten ofta är för hög, medan männen i större utsträckning tycker att studietakten liksom svårighetsgraden ofta är för låg. Vi ser också att det är fler bland kvinnorna som känner att de valt rätt utbildning.

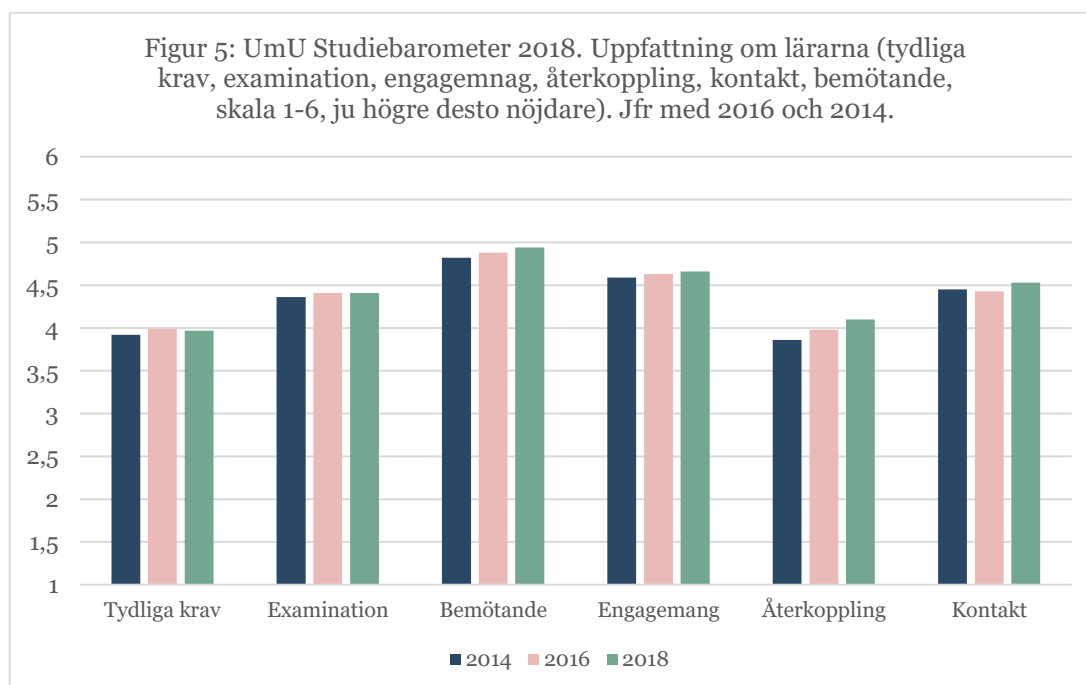
UMEÅ UNIVERSITET

Uppfattning om lärarna

Uppfattningen om lärarna kan antas vara av väsentlig betydelse när det gäller upplevelsen av studierna och studiesituationen. I enkäten ställdes ett antal påståenden rörande detta:

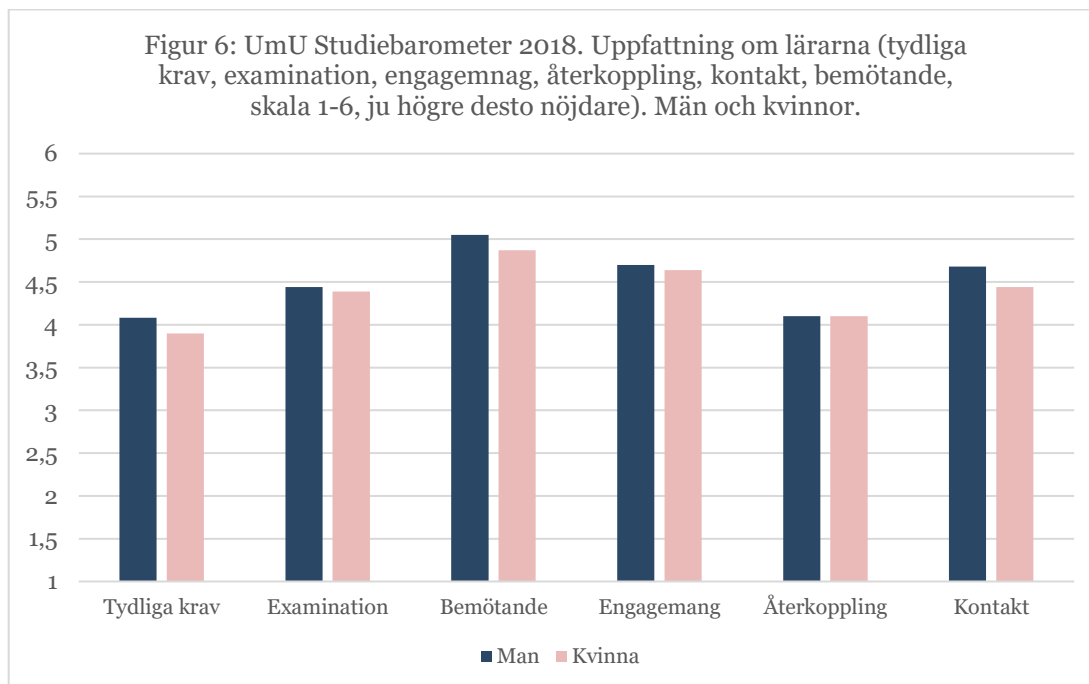
- *Kraven från lärarna avseende vad som förväntas av mig som student har varit tydliga*
- *Kraven vid bedömning och examination har vanligtvis upplevts som relevanta*
- *Bemötandet från lärarna är bra*
- *De lärare jag haft har jag upplevt som engagerade*
- *Lärarna ger återkoppling på mina prestationer*
- *Det är lätt att få kontakt med lärare vid behov*

I Figur 5 ser vi medelvärden på dessa påståenden för de tre åren. Vi har en positiv utveckling när det gäller bemötande och återkoppling. I övrigt ligger svaren i stort sett på samma nivå.

Som framgår av Figur 6 nedan ger de manliga studenterna lärarna ett bättre omdöme i några avseenden. Det gäller tydliga krav från lärarna rörande vad som förväntas, bemötandet från lärarna och om man uppfattar det vara lätt att få kontakt med lärarna.

UMEÅ UNIVERSITET

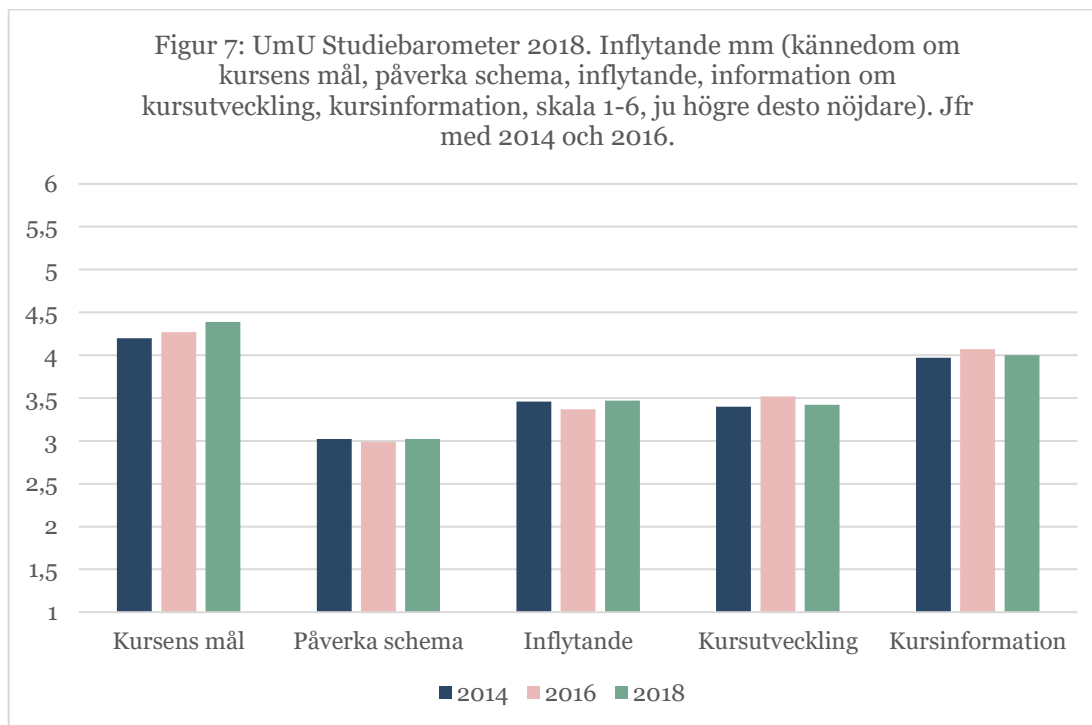
Inflytande och information

Studenternas möjligheter att utöva inflytande är viktigt, inte minst för att befrämja engagemang. I enkäten ställdes följande påståenden inom området inflytande och information:

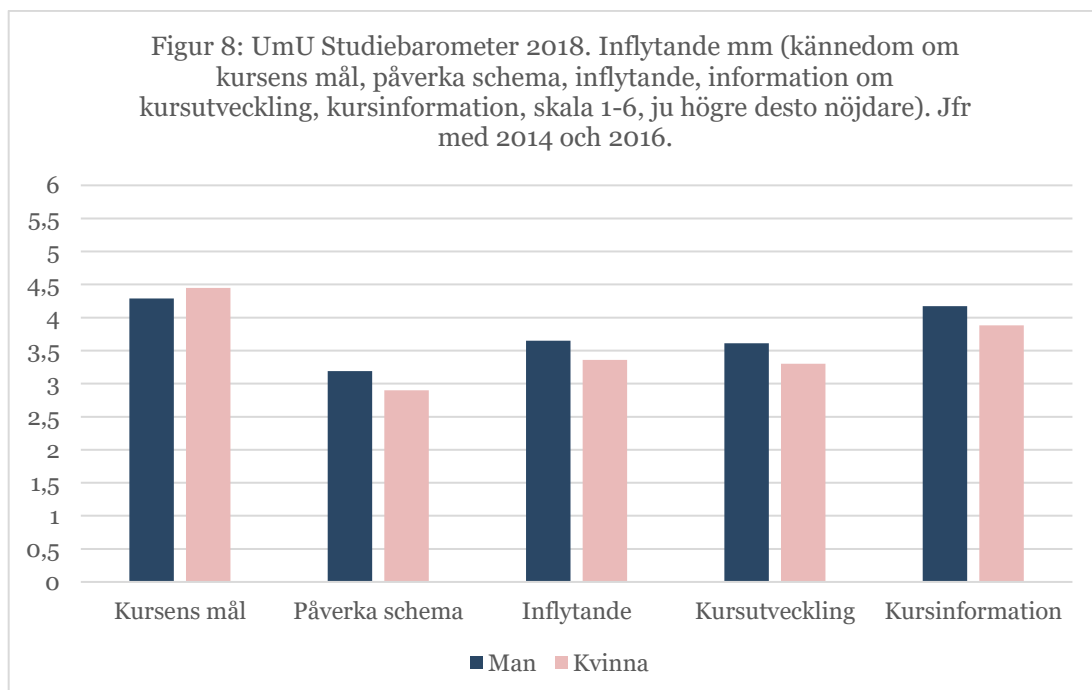
- *Jag har vanligtvis god kännedom om kursens mål*
- *Möjligheterna att påverka schemat är vanligtvis goda*
- *Möjligheterna att påverka och utöva inflytande inom min utbildning är vanligtvis goda*
- *Vid kursstart får vi vanligtvis information om tidigare kursutvärdering och kursutveckling*
- *Schema och kursinformation finns vanligtvis tillgängligt i tillräckligt god tid*

I Figur 7 nedan redovisas medelvärden på de fem påståendena 2014, 2016 och 2018. Det mest positiva omdömet får kännedom om kursens mål och vi ser där också en trendmässig förbättring under perioden. För övriga aspekter har vi ingen förändring över tid.

UMEÅ UNIVERSITET

Om vi jämför svaren från män och kvinnor, ser vi att männen genomgående är nöjdare, undantaget kännedom om kursens mål där kvinnorna i stället är nöjdare (Figuren nedan).

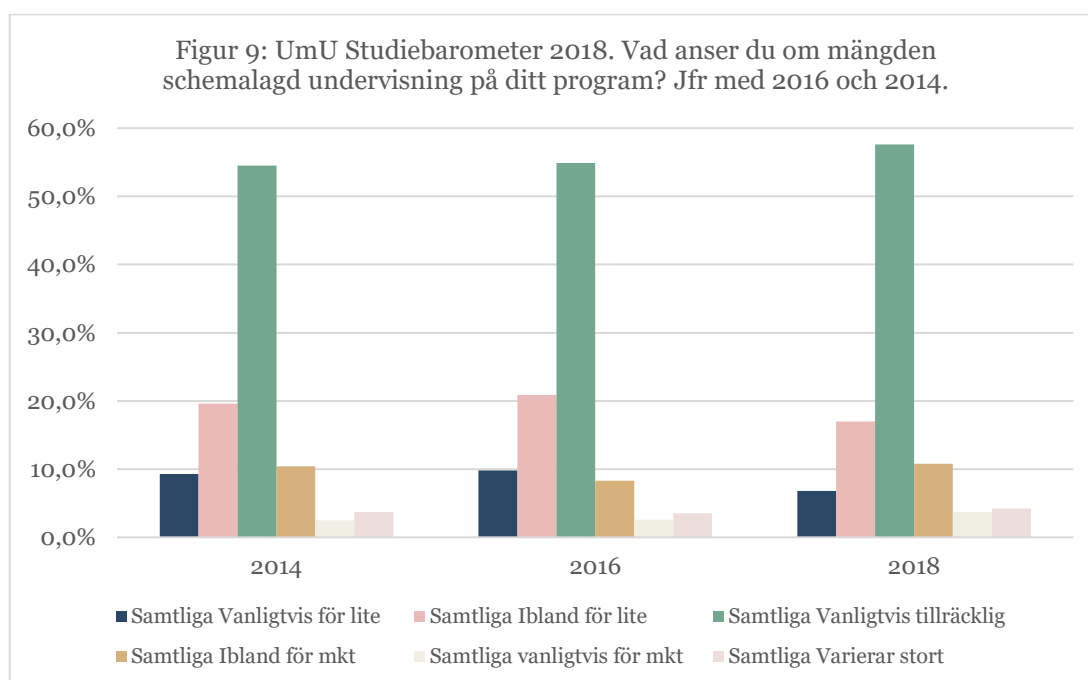
UMEÅ UNIVERSITET

Schemalagd tid och nedlagd tid

Frågor om schemalagd tid, kontakttid och nedlagd tid är något som ofta hamnar på dagordningen i diskussioner om den tid som studenterna lägger ner på sina studier. I Figur 9 redovisas svaret på frågan:

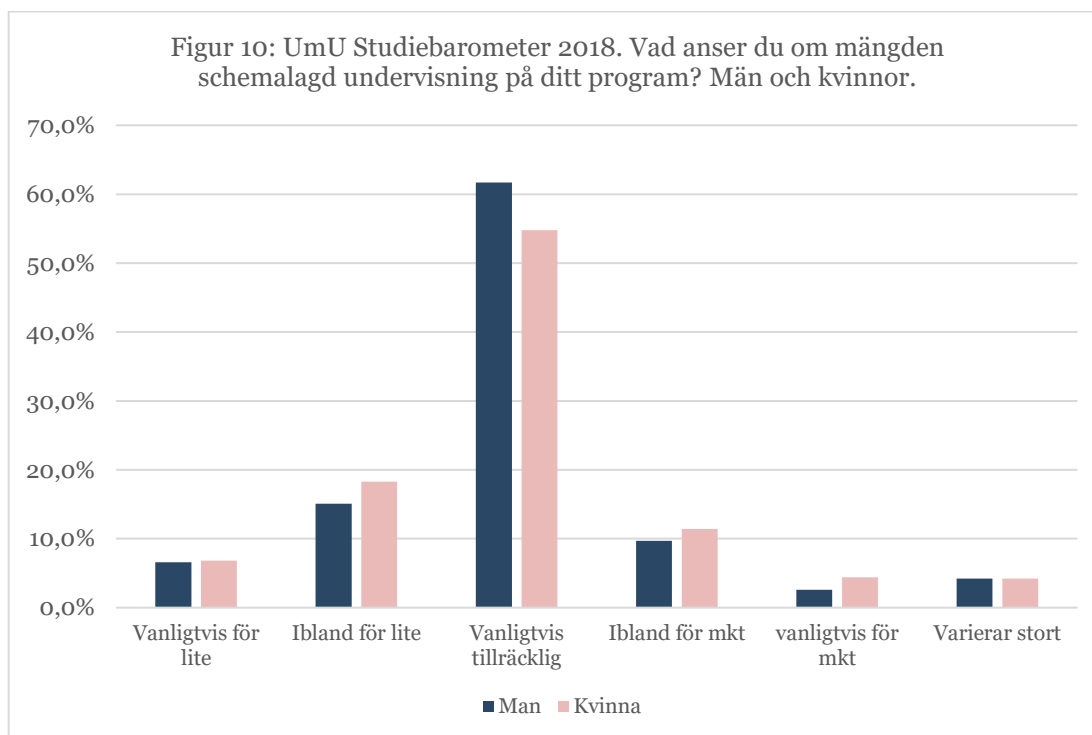
- Vad anser du om mängden schemalagd undervisning på ditt program?

Som framgår av figur 9 så har andelen som anger att mängden schemalagd undervisning vanligtvis är tillräcklig ökat, medan andelen som anger att det vanligtvis eller ibland är för lite, har minskat i samma omfattning. I övrigt ser vi ingen förändring över tid.

Den skillnad som föreligger i svaren från män respektive kvinnor är att det är fler män som anser att mängden undervisning vanligtvis är tillräcklig. Samtidigt ser vi att något fler bland kvinnorna anser att det ibland är för lite eller ibland för *mycket* undervisning.

UMEÅ UNIVERSITET

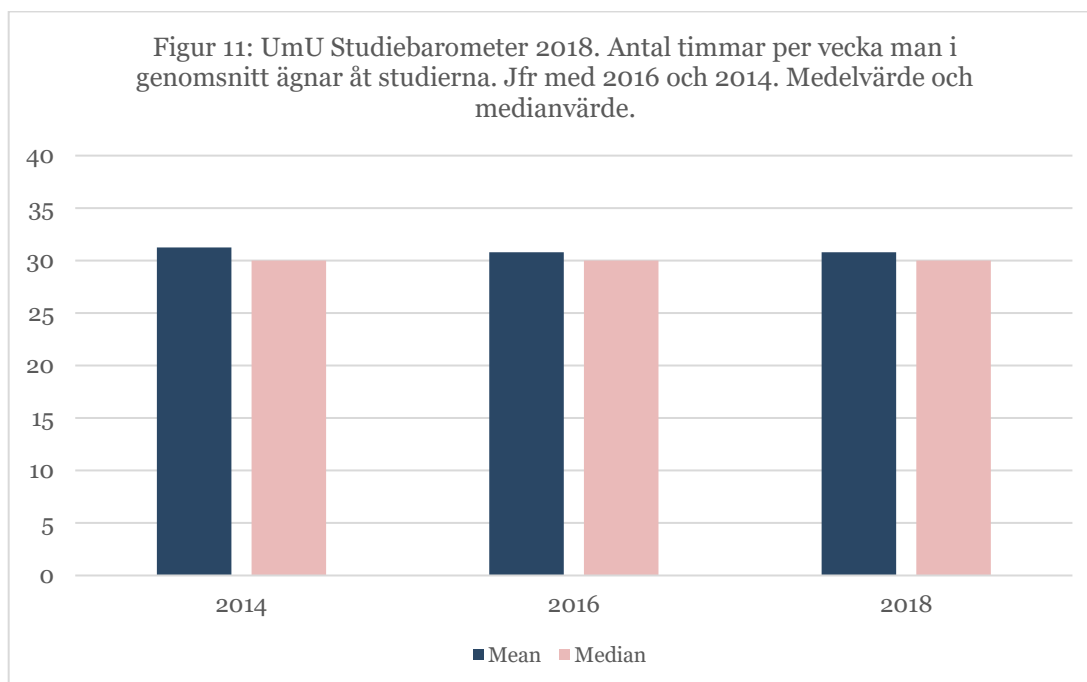
I enkäten ställdes också frågan:

- *Hur många timmar per vecka ägnar du åt studierna i genomsnitt?*⁵

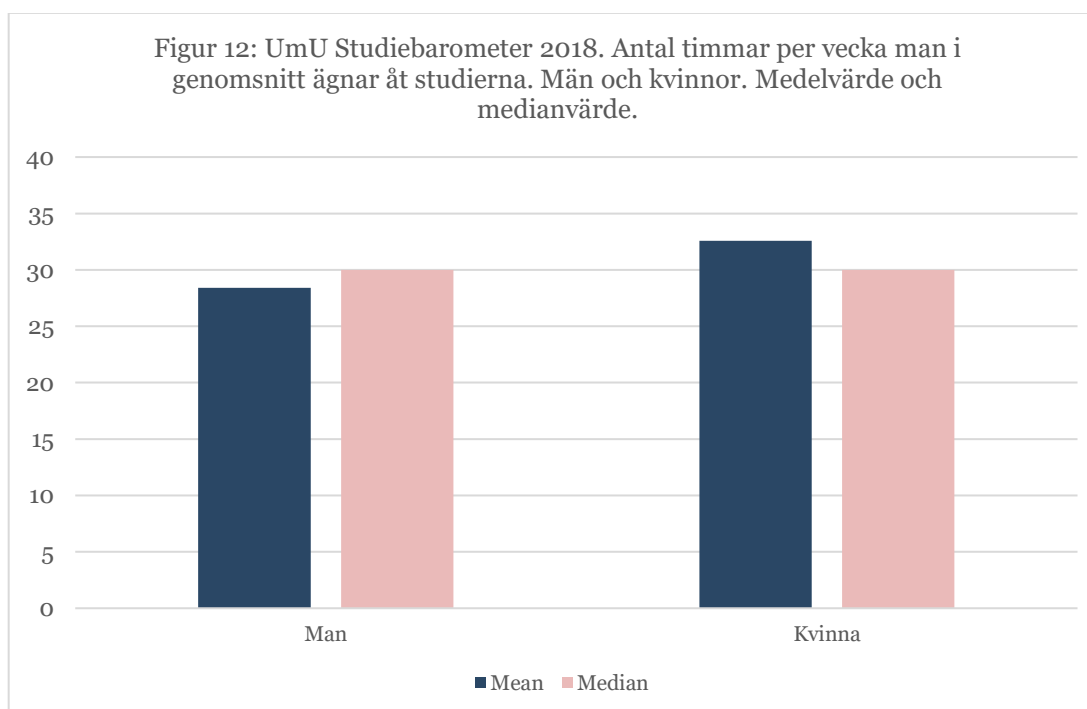
Av Figur 11 framgår att den tid man lägger ner på sina studier är tämligen konstant över perioden. Medelvärdet ligger samtliga år på 31 timmar och medianen 30 timmar per vecka.

⁵ I anslutning till frågan preciserades att här avsågs ”schemalagd undervisning (inkl praktik) och studier på egen hand eller tillsammans med studiekamrater.

UMEÅ UNIVERSITET

Som vi ser i Figur 12 nedan, så ligger medelvärdet för nedlagd tid högre bland kvinnor än bland män (medelvärdet för män är drygt 28m tim/vecka och för kvinnor närmare 33 tim/vecka). Medianen är dock på samma nivå. Skillnaden mellan medelvärdet och medianvärdet förklaras av att vi har något fler män som anger att de lägger ner högst 10 tim per vecka, samtidigt som vi har något fler kvinnor som anger att de lägger ner minst 60 timmar per vecka.

UMEÅ UNIVERSITET

Hur och var man bedriver sina studier

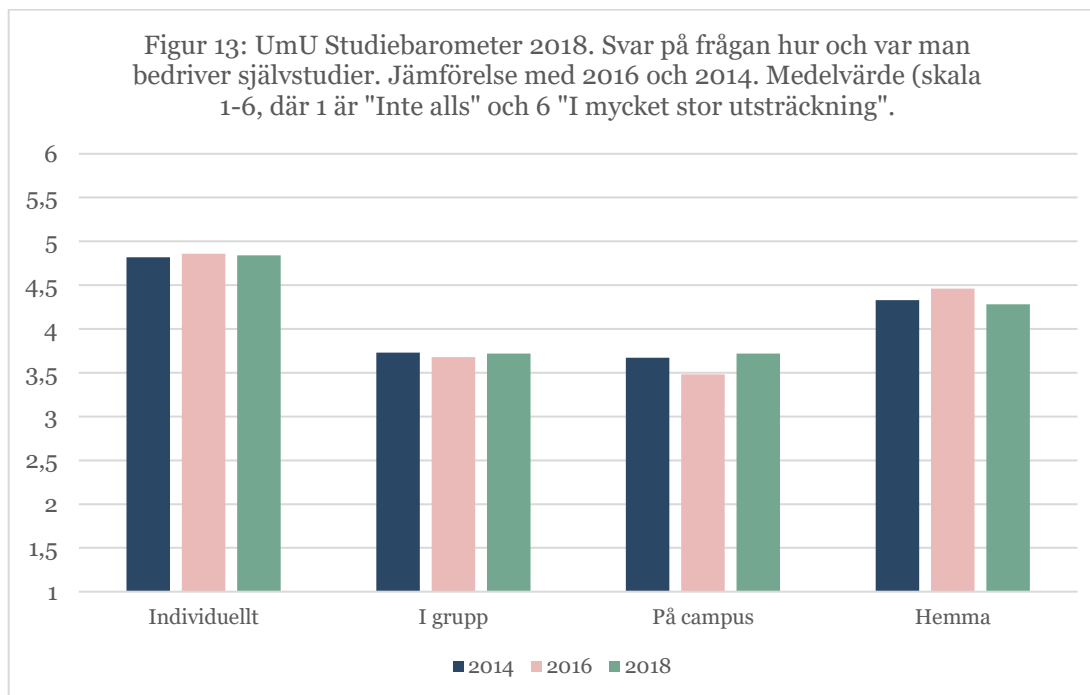
För att få en bild av *var* och *hur* man bedriver sina självstudier, ställdes i enkäten frågan:

- *Hur och var bedriver du självstudier?*

Frågan följdes av fyra delaspekter av självstudier:

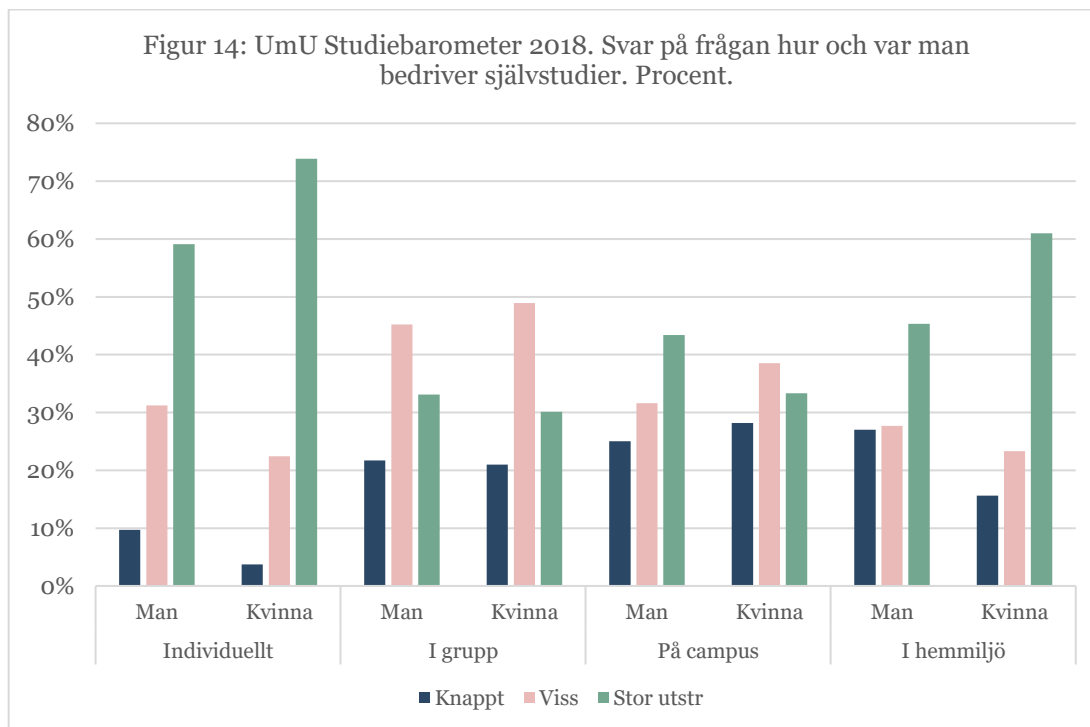
- *Individuellt*
- *I grupp*
- *På campus*
- *I hemmiljö*

Av Figur 13 nedan kan vi utläsa att svarsmönstret är tämligen likartat de tre jämförelseåren. Självstudier bedrivs i betydligt större utsträckning individuellt än i grupp. Det är också vanligare att de bedrivs i hemmiljö än på campus. Här ser vi att siffrorna för 2016 avviker från både årets och 2014 års Studiebarometer.

I några avseenden skiljer sig svaren mellan män och kvinnor (Figur 14 nedan). Bland kvinnorna är det fler som föredrar att studera individuellt. Det är också fler bland kvinnorna som föredrar att studera i hemmiljö medan det är fler bland männen som föredrar att studera på campus.

UMEÅ UNIVERSITET

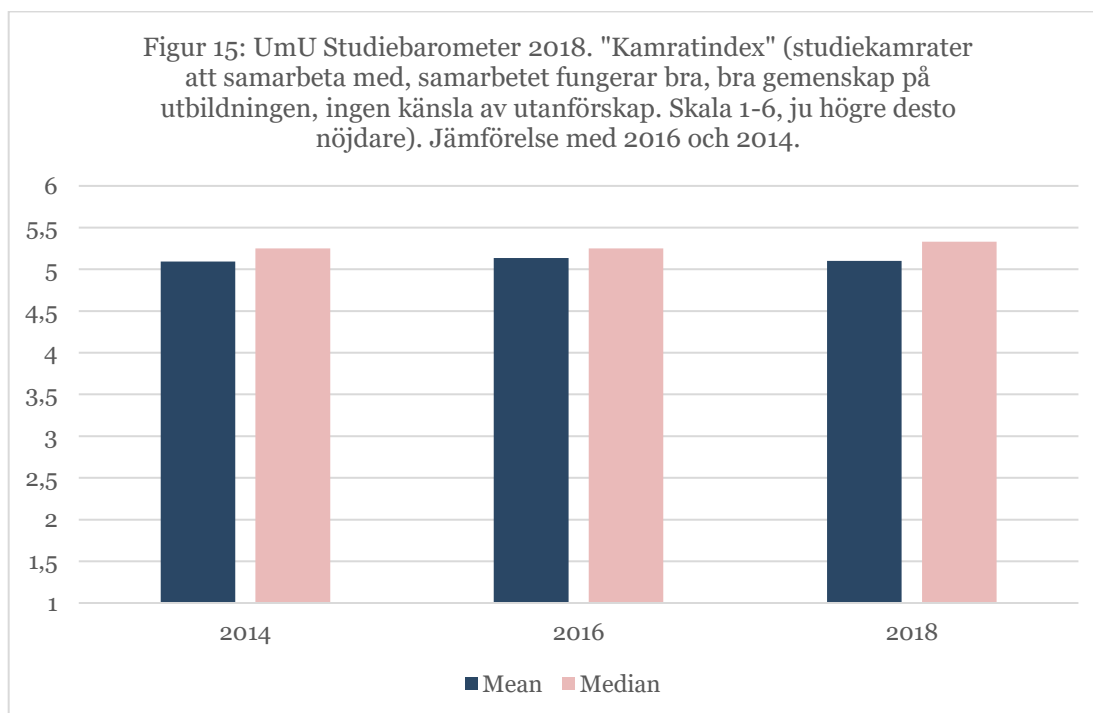
Studiekamrater

Fungerande sociala relationer är av stor betydelse för vårt välbefinnande och enkäten inrymde ett antal påståenden som fokuserade på relationen till studiekamraterna:

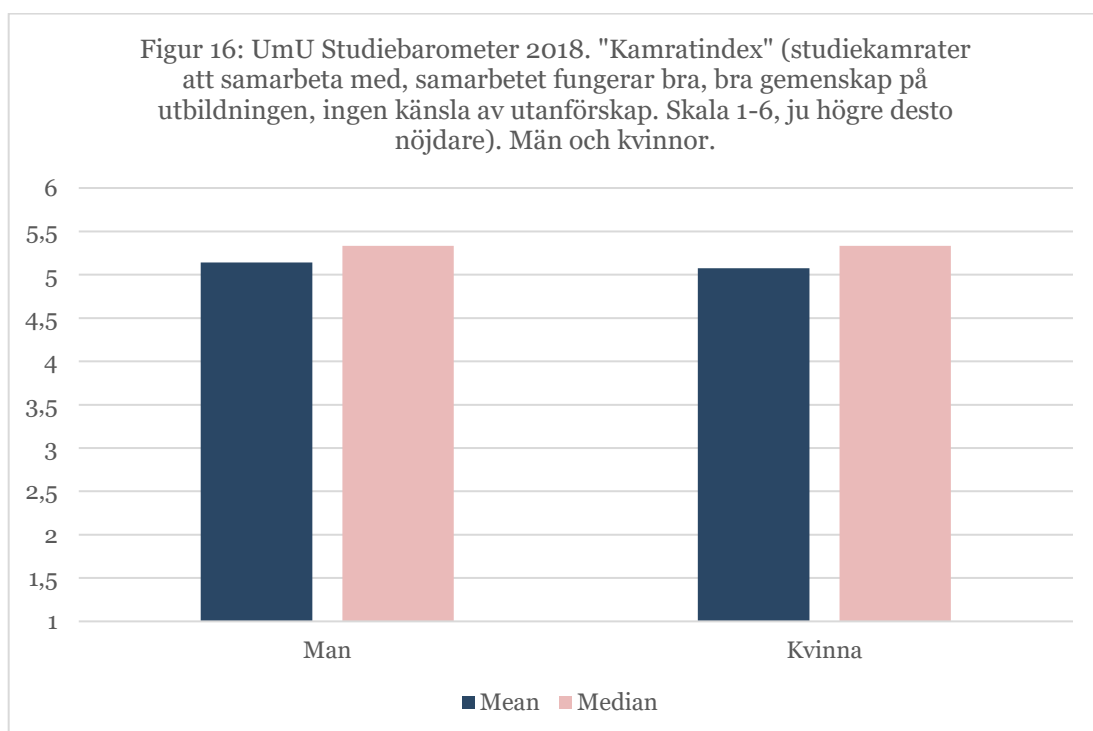
- *Jag har studiekamrater att samarbeta med när jag behöver det*
- *Samarbetet med studiekamraterna fungerar bra*
- *Vi har en bra gemenskap på utbildningen*
- *Ibland känner jag mig "utanför" i min studiesituation (icke självvald ensamhet)*

Svaren på dessa påståenden korrelerar starkt, varför det var motiverat att göra ett index och som framgår av Figur 15 nedan, så ligger medel- och medianvärden relativt nära den positiva polen och någon skillnad över tid föreligger inte.

UMEÅ UNIVERSITET

Spridningen i svaren är ytterst lika bland män och kvinnor. Knappt 68 procent anger värdet 5 eller 6 (framgår ej av figuren). I andra änden av skalan (intervallet 1-3) har vi ett mindre antal svarande, knappt 4 procent.

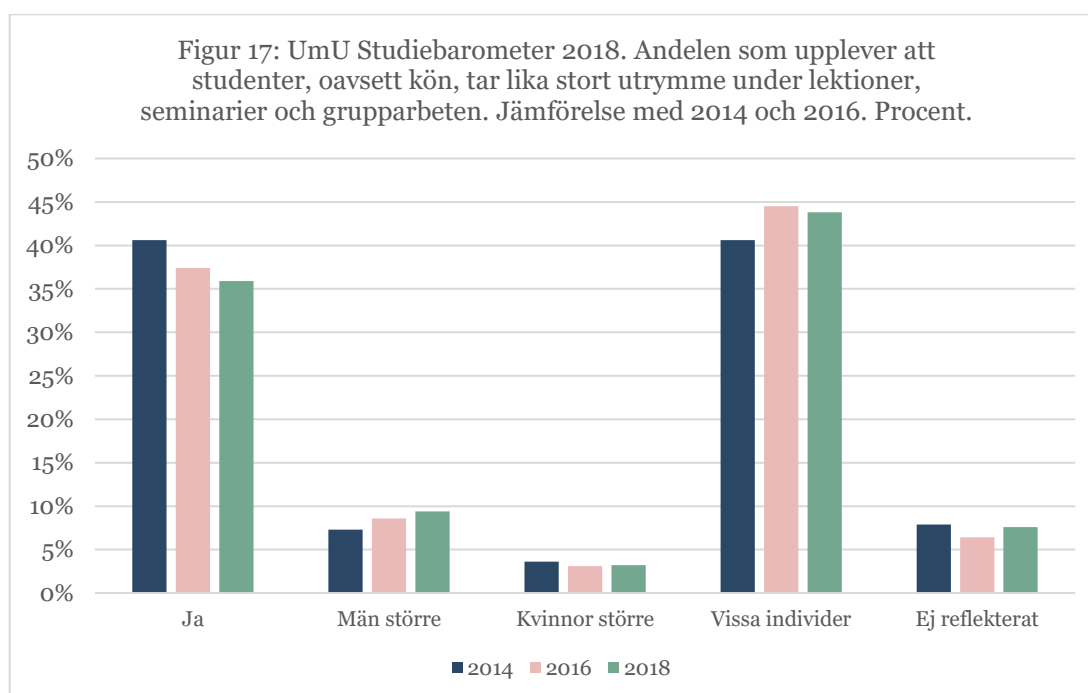
UMEÅ UNIVERSITET

Kön, lika villkor och kränkande särbehandling

I enkäten ställde vi två frågor om kön, talutrymme och likabehandling. Den första löd:

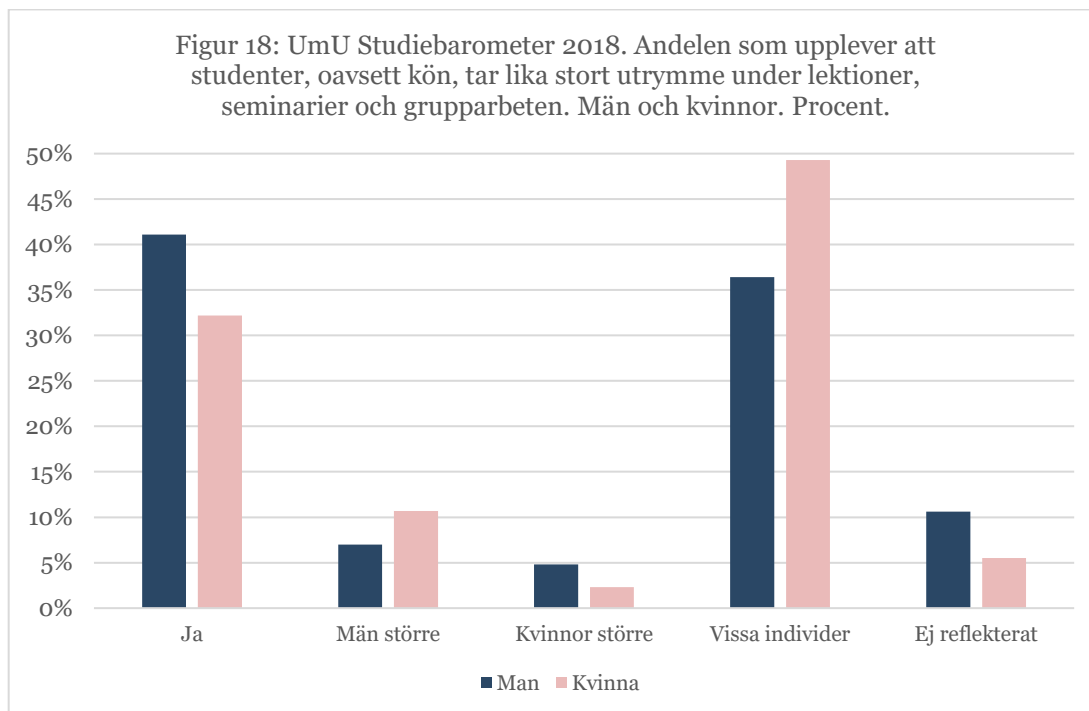
- *Upplever du att studenter, oavsett kön, hittills under dina programstudier, har tagit lika stort utrymme i diskussioner under lektioner, seminarier och grupparbeten?*

Som framgår av Figur 17 nedan, är det vanligaste svaret 2018 liksom 2016 att vissa individer dominerar oavsett kön. Andelen som svarar ”ja”, d.v.s. att de anser att män och kvinnor tar lika stort utrymme var lika stor 2014 men har trendmässigt minskat sedan dess. En annan trendmässig förändring under perioden är att andelen som svarar att män generellt tar större utrymme, har ökat.

Vi ser tydliga skillnader i svaren från män respektive kvinnor (Figur 18 nedan). Andelen som svarar ”ja”, d.v.s. att de anser att män och kvinnor tar lika stort utrymme är nio procentenheter fler bland männen. Samtidigt som det är fler kvinnor som svarar att män generellt tar större utrymme (11% jfr med 7%) så är det fler bland männen som anser att kvinnor generellt tar större utrymme. Den största skillnaden mellan könen gäller dock andelen som svarar att vissa individer dominerar oavsett kön (49% bland kvinnorna jfr med 36% bland männen). Vi ser också andelen som svarat att de inte har reflekterat över detta eller att de inte kan ta ställning är dubbelt så hög bland männen.

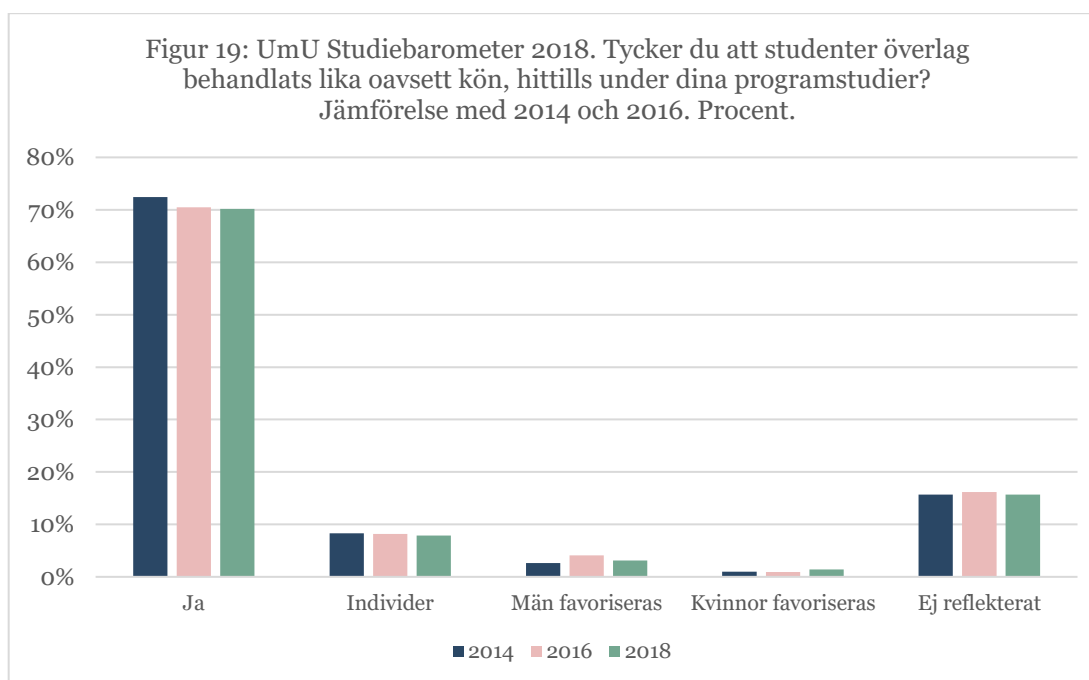
UMEÅ UNIVERSITET

Den andra frågan inom detta område löd:

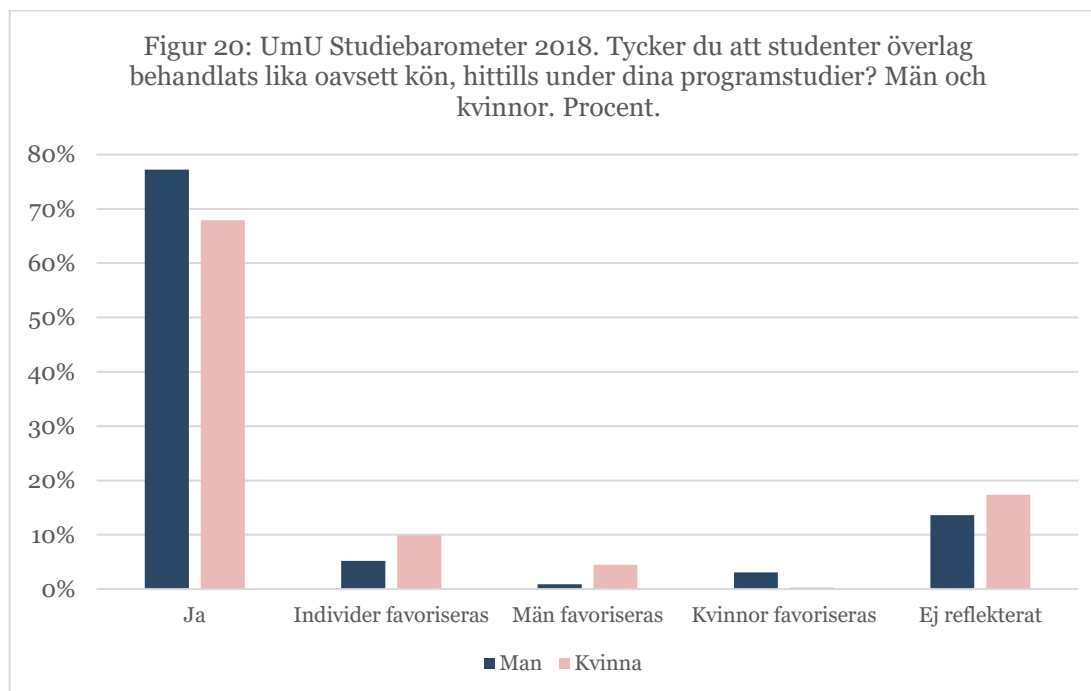
- *Tycker du att studenter överlag behandlats lika, oavsett kön, hittills under dina programstudier?*

Svarsbilden är densamma samtliga år (Figur 19 nedan). Andelen som svarar ”ja”, d.v.s. att man anser att studenter behandlats lika oavsett kön, ligger relativt stabilt kring 70 procent.

UMEÅ UNIVERSITET

När vi jämför svaren från män respektive kvinnor ser vi att en större andel av männen anser att studenter överlag behandlats lika oavsett kön (77% jfr med 68%). Bland kvinnorna är det fler som svarar att vissa individer favoriseras oavsett kön (10% jfr med 5%). Bland kvinnorna finns det ett mindre antal som anser att män favoriseras och bland män de som anser att kvinnor favoriseras.

I Studiebarometern 2018 ställdes följande fråga om diskriminering och trakasserier:

- *Har du hittills under dina programstudier utsatts för kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier?*⁶

Av Figur 21 framgår att andelen som svarar att de utsatts för kränkningar har ökat under perioden och det gäller framförallt andelen som anger att det skett vid enstaka tillfällen. Här är det dock viktigt att komma ihåg att frågan ändrades något inför årets Studiebarometer. År 2014 och 2016 fanns inte begreppet *kränkande särbehandling* med, utan enbart *diskriminering* och *trakasserier*. Det innebär också att det inledande förtydligandet av vad som avsågs utvidgades 2018 till att innefatta en definition av just *kränkande särbehandling*. Det betyder att den ökning vi ser måste tas med viss försiktighet. Det är inte orimligt att anta att den nya, vidare definitionen kan ha påverkat rapporteringsbenägenheten.

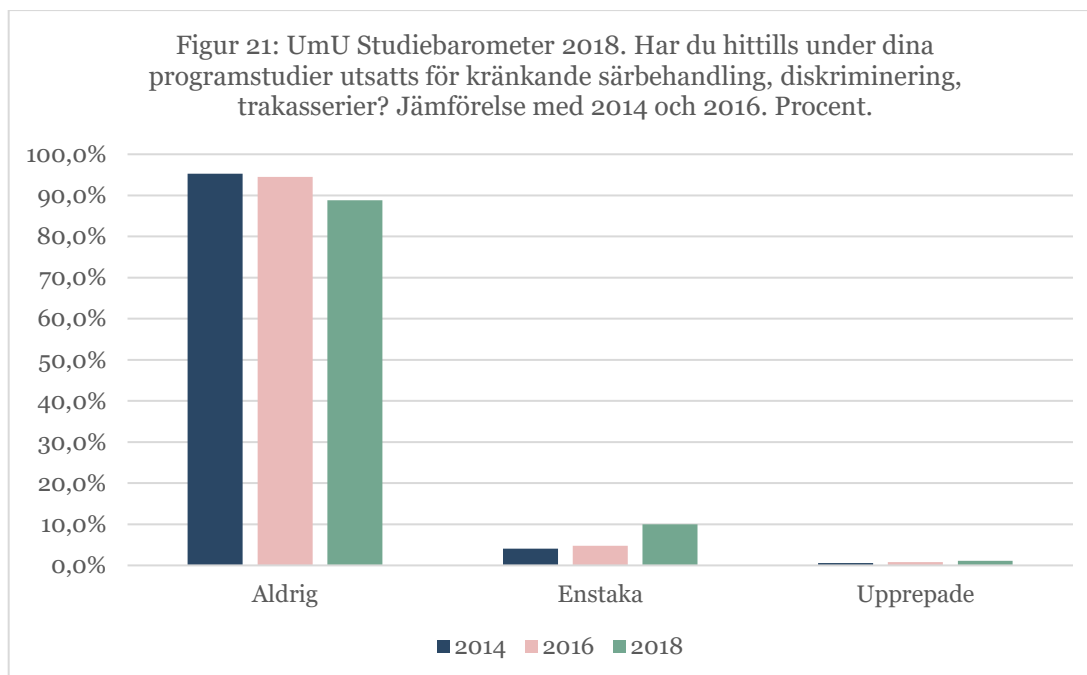
⁶ I anslutning till frågan preciserades vad som avsågs:

Med *kränkande särbehandling* menas här handlingar/beteenden som riktas mot en eller flera studenter på ett kränkande sätt och som kan leda till ohälsa eller att man ställs utanför gemenskapen. Exempel är förtal, medvetet sabotering eller försvärande av studiernas utförande, uppenbart förolämpande, utfrysning, förföljelse i olika former, mobbing, hot.

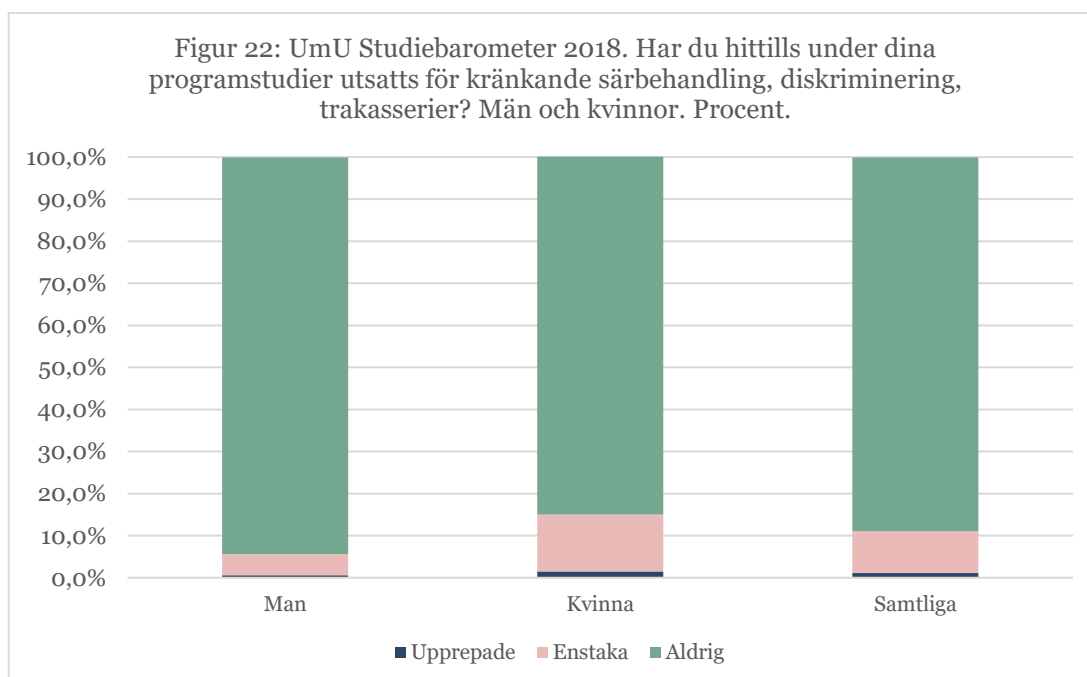
Med *diskriminering* och *trakasserier* menas ett kränkande beteende som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet och/eller könsuttryck eller ålder.

Umeå Universitet ska vara en studieplats fri från kränkningar, diskriminering och trakasserier. Det ska vara möjligt att studera på lika villkor. Umeå Universitets arbete med lika villkor innebär att utifrån en kunskapsbas arbeta med attityder, värderingar och beteenden.

UMEÅ UNIVERSITET

Givet den förändrade frågan kan vi konstatera att 2018 svarar 11 procent att de utsatts för någon form av kränkning under sina programstudier (1,1% upprepade och 10,0% enstaka). Andelen som rapporterar kränkningar är betydligt högre bland kvinnorna (1,5% upprepade och 13,5% enstaka jfr med 0,6% respektive 5,0% bland männen).

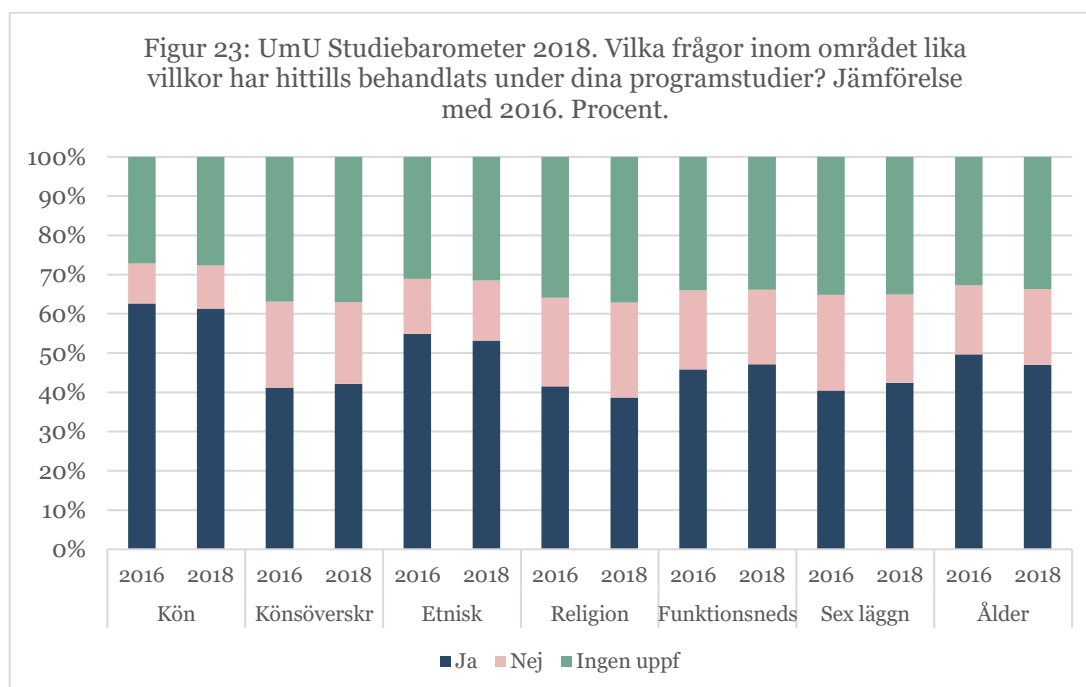
Vid Umeå universitet är *lika villkor* ett samlingsbegrepp för arbetet med att främja lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk

UMEÅ UNIVERSITET

tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. I Studiebarometern frågade vi upp om detta behandlats inom ramarna för programstudierna, med följande fråga:

- *Vilka frågor inom området lika villkor har hittills behandlats under dina programstudier?*

Därefter listades de ovan angivna sju aspekterna av lika villkor och man ombads svara ”ja”, ”nej” eller ”har ingen uppfattning”. I figur 23 redovisas svaren 2018 och 2016 och vi ser att svarsbilden är densamma de bägge åren⁷. Kön är den lika villkors-fråga där flest svarar att den behandlats under hittillsvarande programstudier (drygt 60%), medan könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning och sexuell läggning ligger betydligt lägre (ca 40%). Noterbart är att genomgående svarar en relativt stor andel ”har ingen uppfattning”.

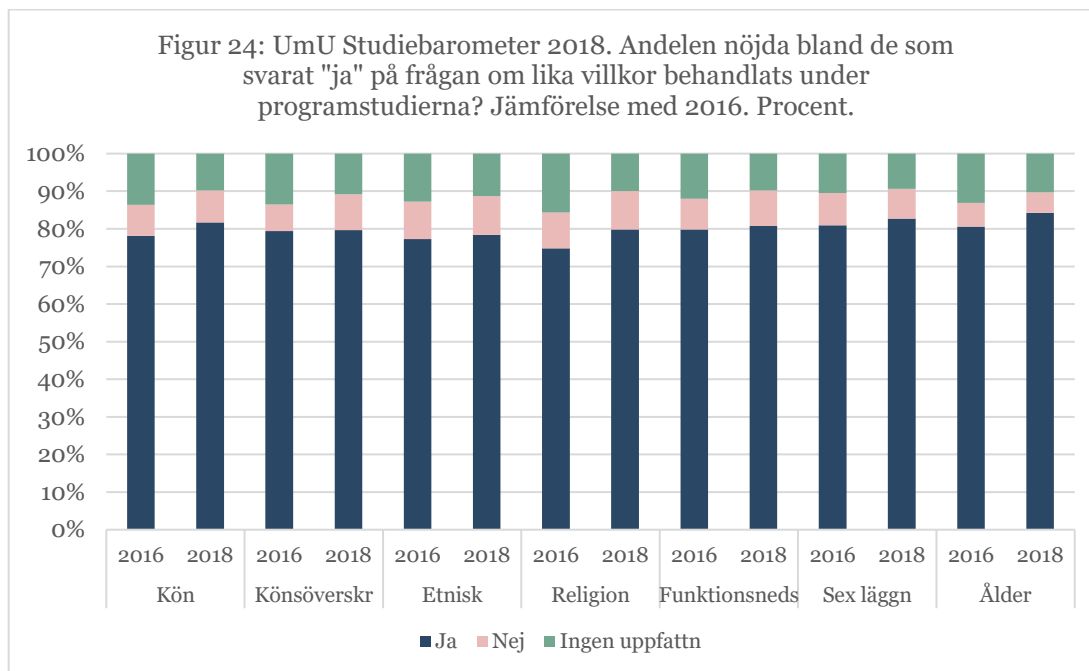
I Studiebarometern ställdes också en följdfråga rörande hur nöjd man är med behandlingen av lika villkorsfrågor:

- *Är du nöjd med hur frågor om lika villkor hittills behandlats under dina programstudier?*

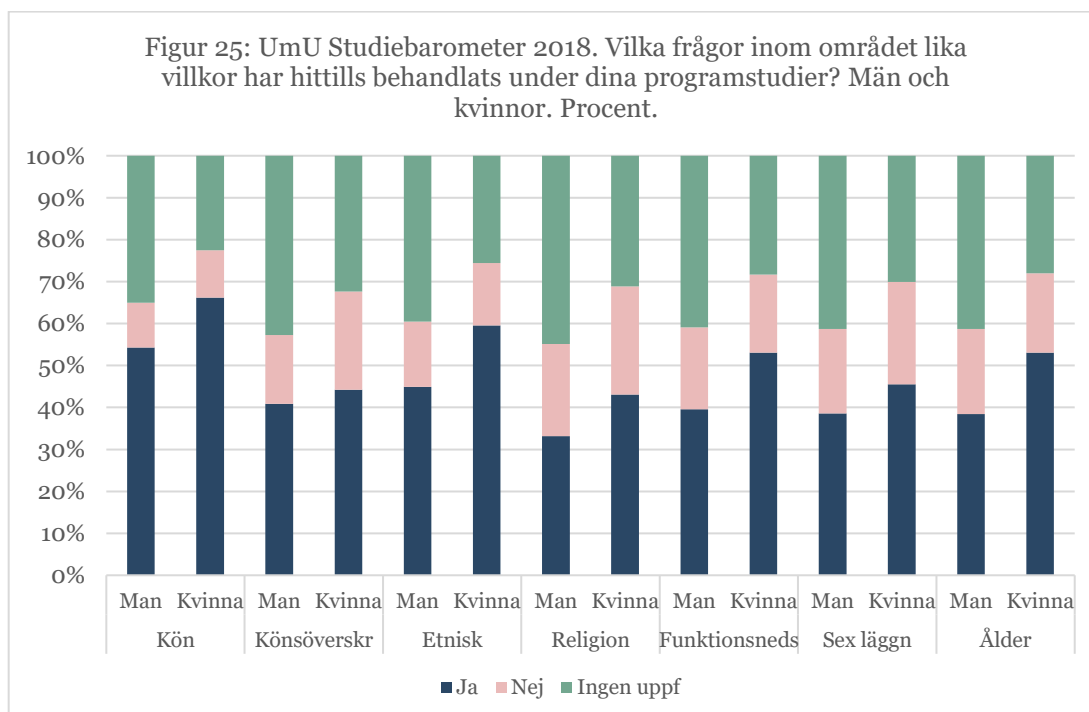
Av Figur 24 nedan framgår att ”nöjdhetsgraden” genomgående uppgår till ca 80 procent, d.v.s. att fyra av fem som svarat att en viss lika villkors-fråga behandlats, också är nöjda med *hur* den har behandlats. Vi kan också se att andelen nöjda ökat 2018 jämfört med 2016 när det gäller aspekterna kön, religion och ålder.

⁷ Frågan fanns inte med 2014.

UMEÅ UNIVERSITET

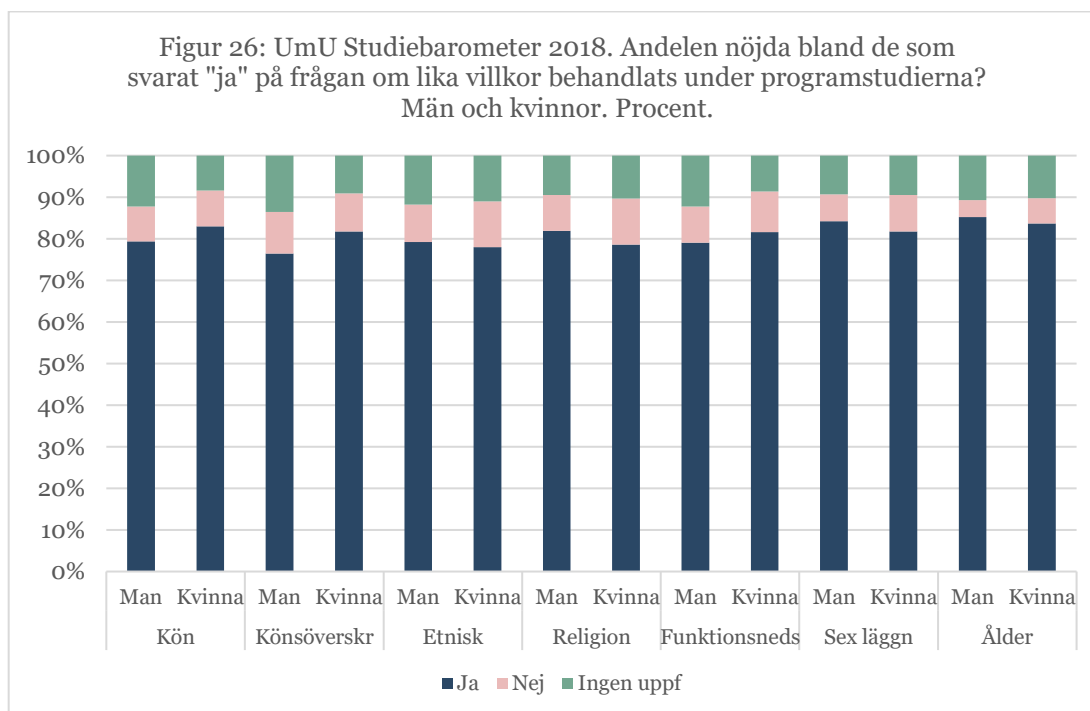

Genomgående har vi en skillnad i hur män och kvinnor svarar; fler bland kvinnorna svarar "ja", d.v.s. att en aspekt av lika villkor behandlats, samtidigt som fler bland männen svarar "har ingen uppfattning" (Figur 25 nedan).

När det gäller "nöjdhetsgraden" har vi endast små, icke-signifikanta, skillnader mellan könen (Figur 26 nedan).

UMEÅ UNIVERSITET

Känsla inför studiesituationen

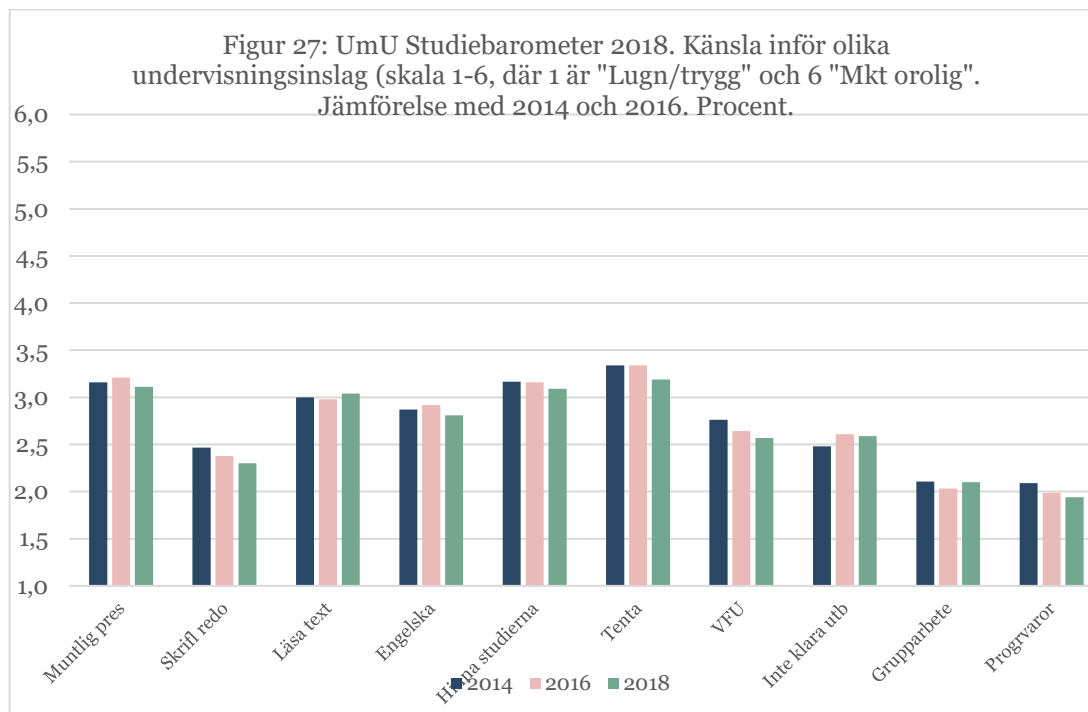
I enkäten fanns ett antal påståenden som rör känslor inför olika aspekter av studierna och studiesituationen. Den svarande ombads ta ställning till 16 typer av undervisningsinslag eller aspekter av studiesituationen och markera på en sexgradig skala där värdet 1 stod för "Lugn/trygg" och värdet 6 för "Mycket orolig". De listade aspekterna var:

- *Muntliga presentationer/examinationer individuellt*
- *Muntliga presentationer/examinationer i grupp*
- *Skriftliga redovisningar (PM, uppsatser etc)*
- *Att läsa in stora mängder text*
- *Uppgifter och litteratur på engelska*
- *Att hinna med allt studiearbete*
- *Tentamensskrivningar*
- *Laborationer/praktiska uppgifter*
- *Verksamhetsförlagd utbildning/praktik*
- *Att inte klara hela utbildningen*
- *Arbete i grupp*
- *Användning av programvaror, lärplattformar etc*
- *Min ekonomiska situation*
- *Min bostadssituation*
- *Att få ett lämpligt jobb efter avslutade studier*
- *Att klara ett jobb som min utbildning leder till*

I Figur 27 nedan redovisas medelvärden på de 10 aspekter som funnits i Studiebarometern samtliga år. Svarsbilden är relativt stabil över tid och den största oron finns när det gäller tentamensskrivningar, muntliga presentationer, att läsa in stora mängder text och att hinna med allt studiearbete. En trendmässig och positiv utveckling, d.v.s. att färre oroar sig, ser vi när det

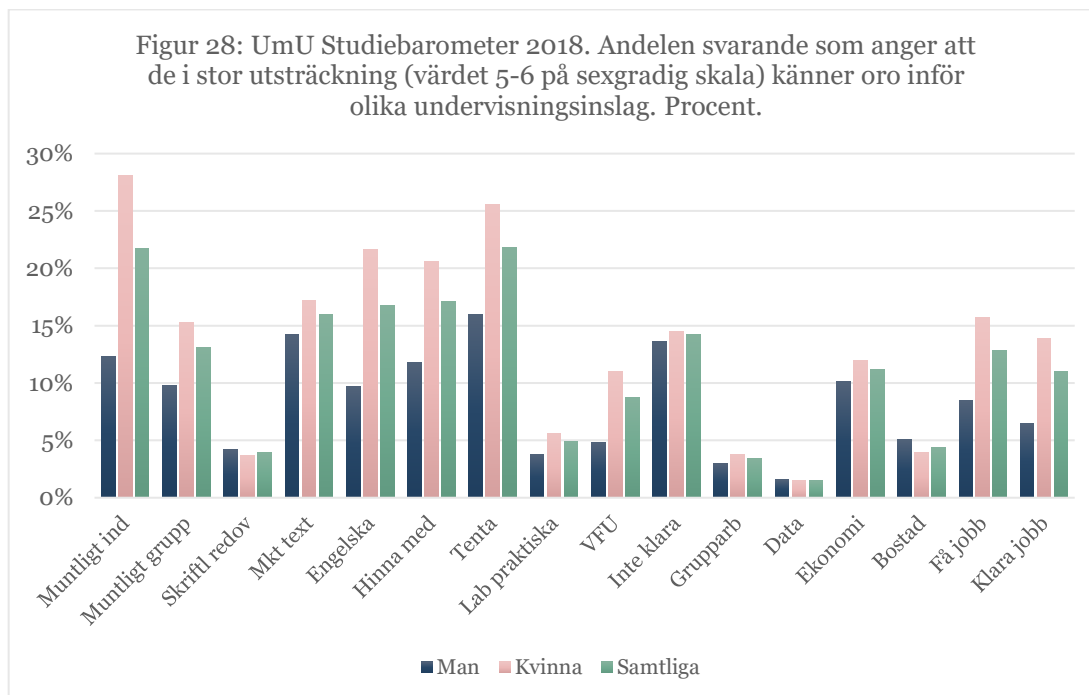
UMEÅ UNIVERSITET

gäller oro för skriftliga redovisningar, VFU/praktik och användning av programvaror, lärplattformar etc.

För flera av aspekterna har vi tydliga skillnader mellan män och kvinnor. I Figur 28 nedan redovisas andelen svarande som markerat värdet fem eller sex (mycket orolig) på den sexgradiga skalan. För flertalet aspekter gäller att det är betydligt fler kvinnor som känner oro. När det gäller individuella muntliga presentationer eller examinationer, uppgifter och litteratur på engelska, VFU/praktik och att klara ett jobb efter avslutade studier är andelen oroliga mer än dubbelt så stor bland kvinnorna.

UMEÅ UNIVERSITET

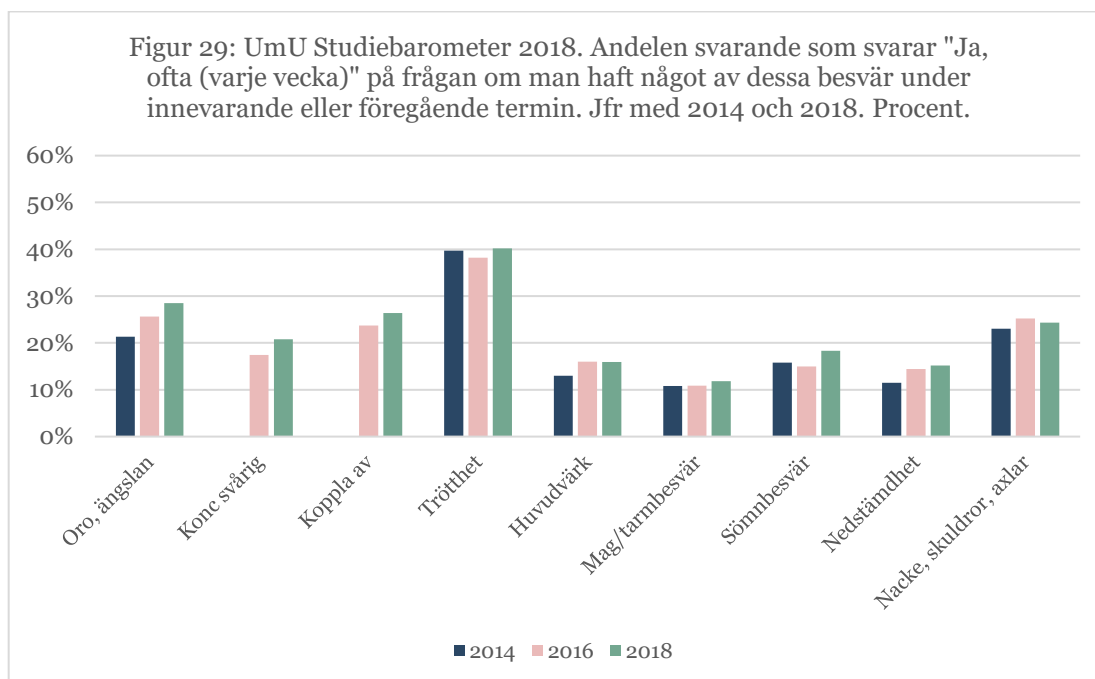
Hälsa

I enkäten ställdes ett antal hälsofrågor; om man under nuvarande eller föregående termin haft något eller några av följande hälsobesvär:

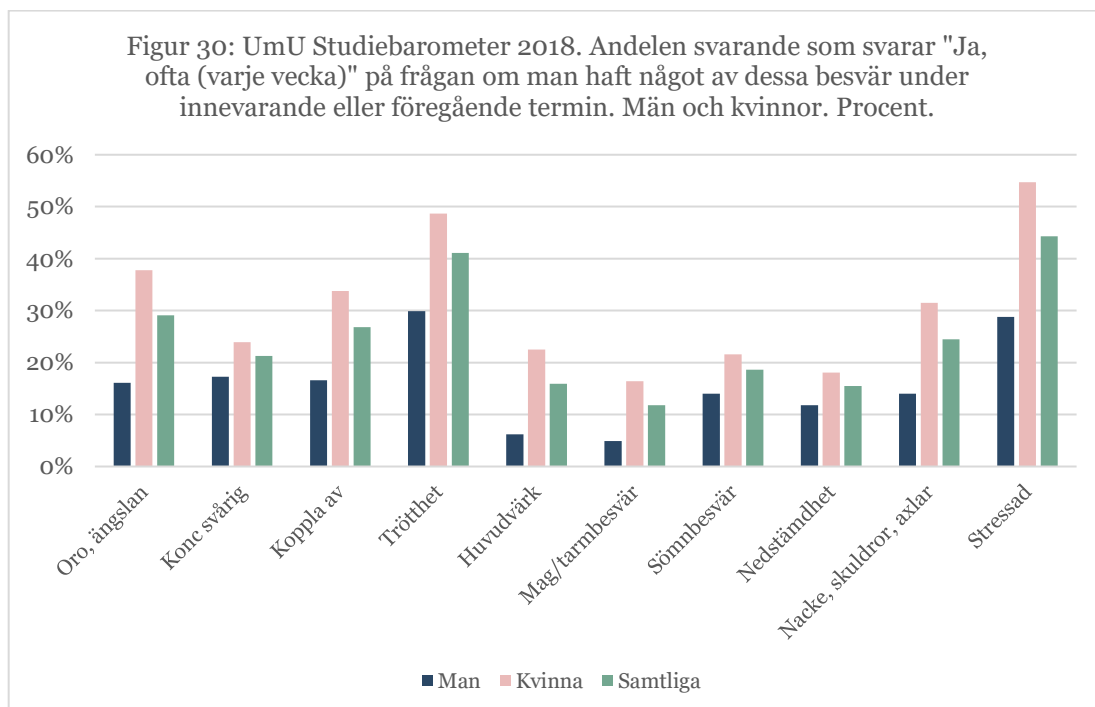
- Oro, ängslan
- Koncentrationsproblem
- Svårigheter att slappna av
- Trötthet
- Huvudvärk
- Mag-/tarmbesvär
- Sömnbesvär
- Nedstämdhet
- Besvär i nacke/skuldror/axlar
- Känt dig stressad

Svarsalternativen var ”ja, ofta (varje vecka)”, ”ibland” eller ”aldrig”. Om man svarade något av de två första alternativen ombads man också svara på följdfrågan ”Anser du att besvären orsakas av dina studier?” I Figur 29 nedan ser vi andelen som svarat ”Ja, ofta (varje vecka)” för vart och ett av de besvär som funnits med sedan 2014 (7 st) och 2016 (ytterligare 2 st). Svartsbilden är likartad över tid förutom att vi ser en ökning när det gäller oro och ängslan, koncentrationsproblem, svårigheter att koppla av, sömnbesvär samt nedstämdhet.

UMEÅ UNIVERSITET

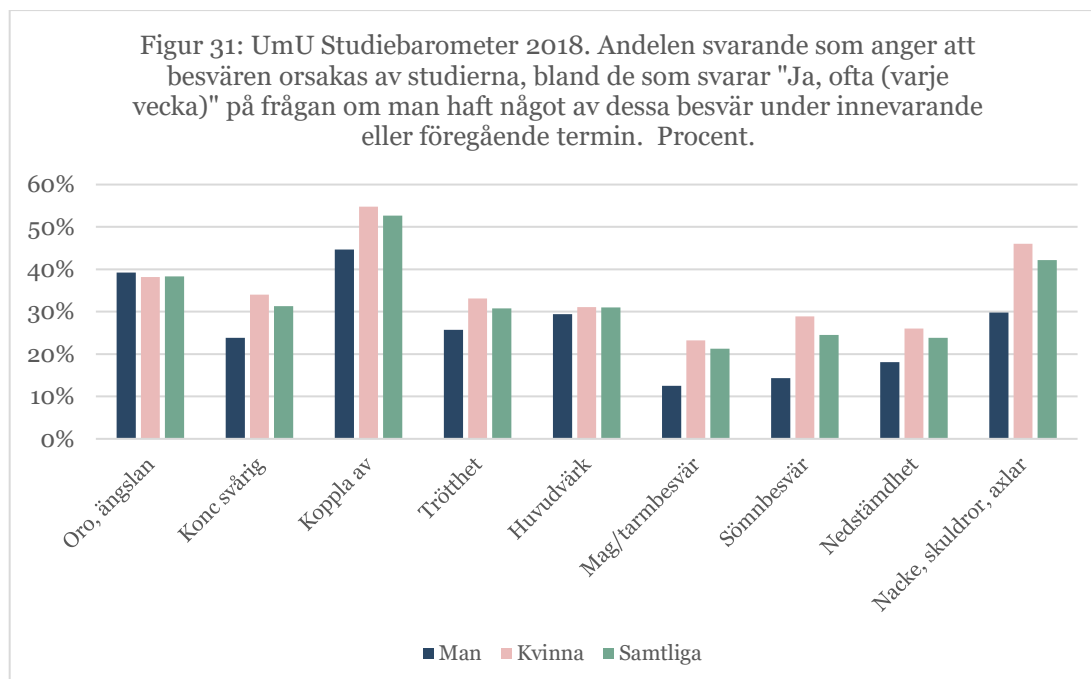

I Figur 30 nedan redovisas svaren 2018 fördelat på kön. Vi ser att andelen som rapporterar besvär är genomgående betydligt högre bland kvinnorna och för flertalet besvär gäller att andelen som svarar "ja, ofta (varje vecka)" t.o.m. är dubbelt så hög.

Nedan, i Figur 31, redovisas andelen som svarar "ja" på frågan om de anser att besvären orsakas av studierna, bland de som svarat att de har besvär varje vecka. Vi kan konstatera att det i flertalet fall är vanligare att kvinnorna svarar att besvären orsakas av studierna.

UMEÅ UNIVERSITET

Trygghet på campus

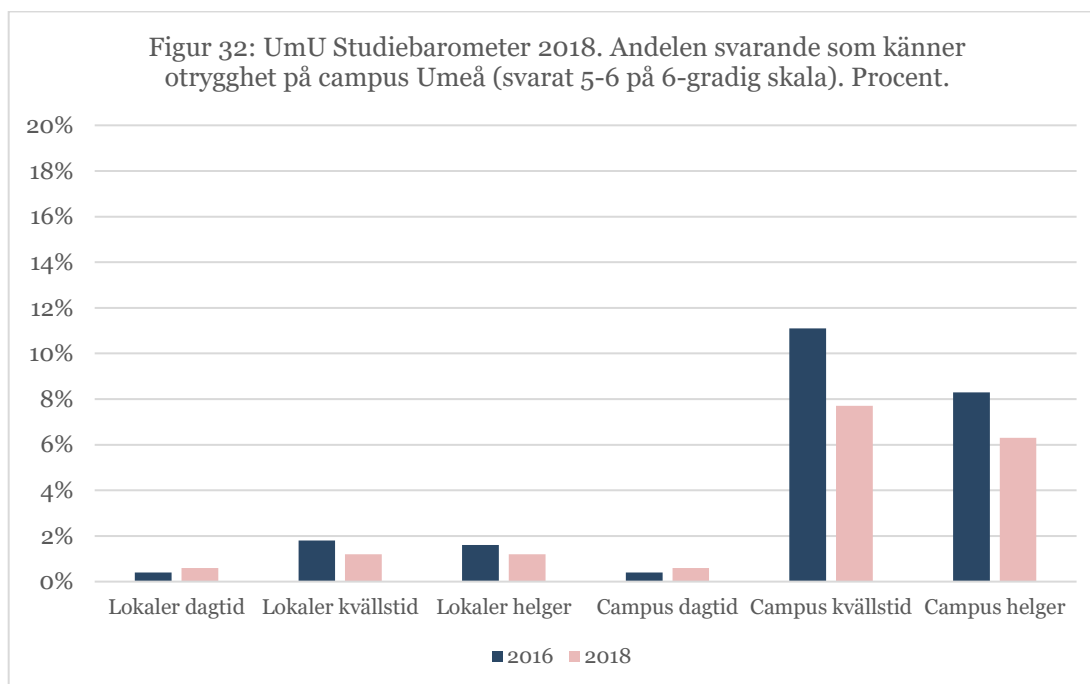
Under senare år har frågan om man som student känner sig trygg när man vistas i universitetets lokaler och på campusområdet diskuterats, varför vi sedan 2016 års Studiebarometer ställt ett antal påståenden inom detta tema:

Jag känner mig trygg när jag vistas:

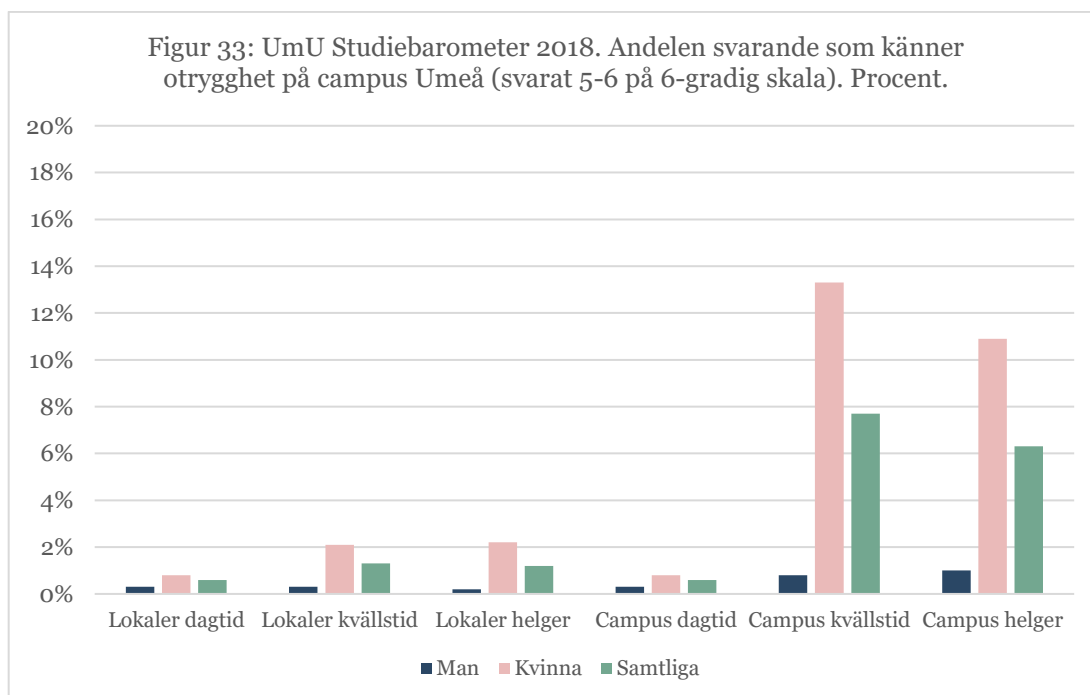
- i lokalerna på campus under dagtid
- i lokalerna på campus under kvällstid
- i lokalerna på campus under helger
- utomhus på campusområdet under dagtid
- utomhus på campusområdet under kvällstid
- utomhus på campusområdet under helger

Som vi ser i Figur 32 nedan har andelen som känner otrygghet när man vistas på campus kvällstid och helger minskat sedan 2016. Även när det gäller att vistas i lokaler kvällstid eller helger, där vi redan hade mycket låga siffror, har vi en minskning.

UMEÅ UNIVERSITET

I Figur 33 nedan ser vi svaren fördelat på kön 2018. Genomgående får vi en ytterst positiv bild bland männen, d.v.s. att i stort sett samtliga svarar att man känner sig trygg i universitetets lokaler och på campus oavsett tid. Bland kvinnorna däremot finns en del som känner otrygghet när det gäller att vistas på campus under kvällstid eller helger (13 respektive 11% anger värdet 5 eller 6 där höga värden innebär att man känner otrygghet).

UMEÅ UNIVERSITET

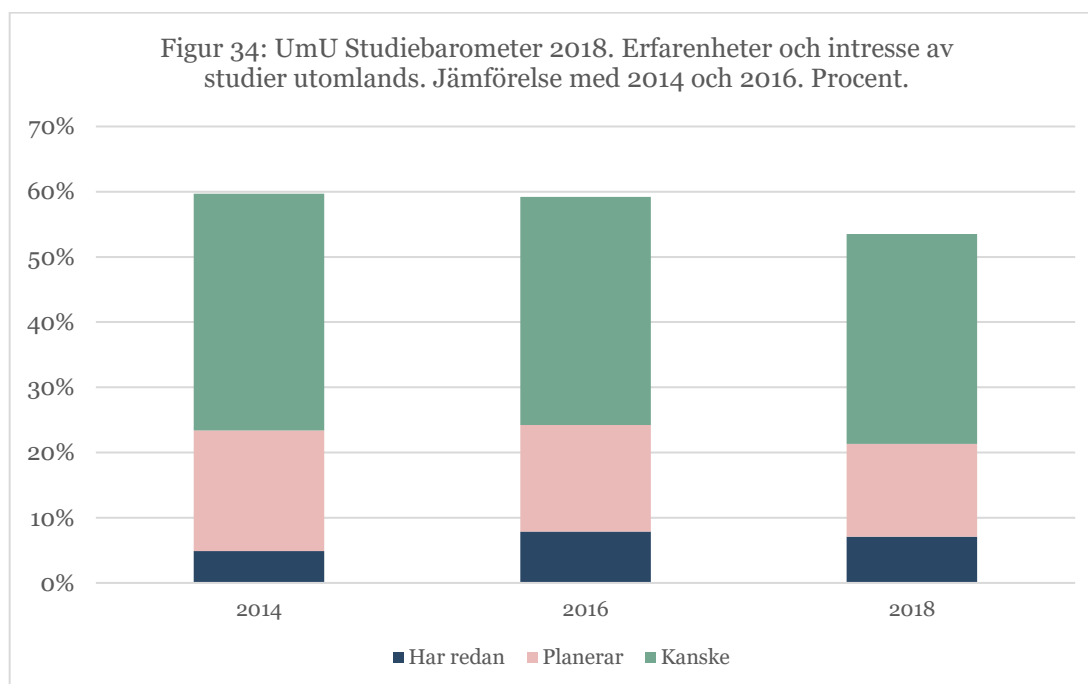
Det betyder också att samtidigt som i stort sett samtliga män känner sig trygga på campus både kvällstid och helger (svarar värdet 1 eller 2, "instämmer helt"), har vi inte alls samma situation för kvinnorna där ungefär varannan känner trygghet (49% kvällar, respektive 59% helger, framgår inte av figur 33 ovan).

Fortsatta studier och studier utomlands

I Studiebarometern ställdes två frågor som fokuserade erfarenheter av, och intresse för, studier utomlands:

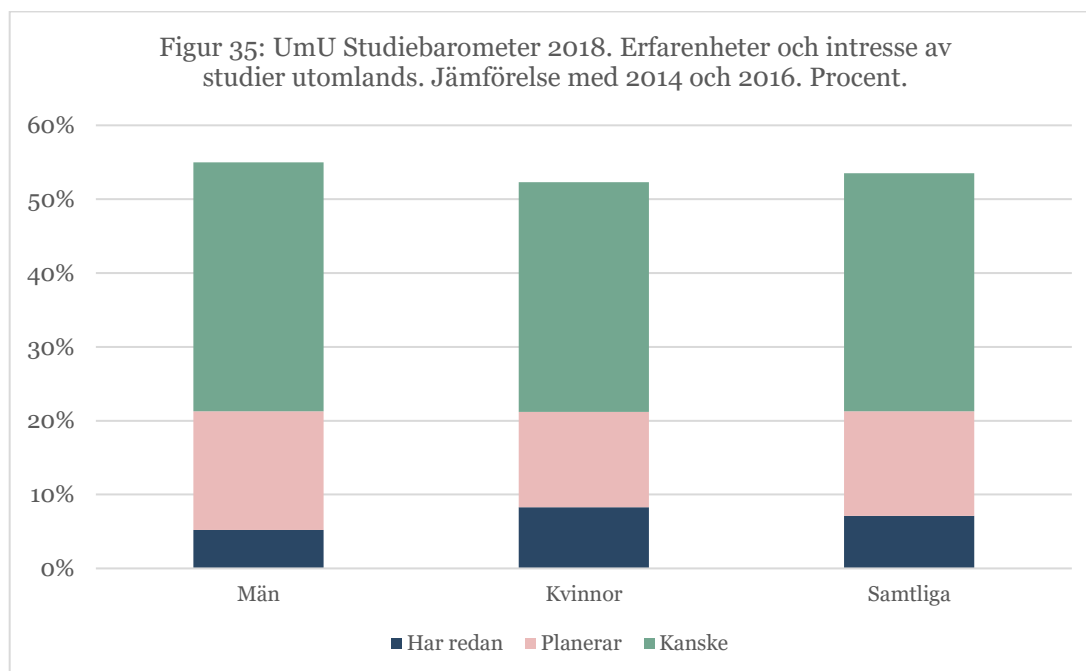
- *Har du, inom ramarna för dina programstudier (fram t.o.m. innevarande termin), studerat en tid (minst två veckor) utanför Sverige?*
- *Planerar du att, senare inom ramarna för dina programstudier, studera någon tid (minst två veckor) vid högskola/universitet utanför Sverige?*

Som framgår av Figur 34 svarar en mindre andel av studenterna att de redan har internationella erfarenheter inom ramarna för sina programstudier. Andelen ökade från 2014 till 2016 för att sedan minska något igen 2018. Andelen som svarar att de planerar att studera utomlands var störst 2014 (19%) för att sedan minska (16% 2016, 14% 2018). Även andelen som svarar "kanske (vet ej i dag)" är mindre 2018 jämfört med tidigare år.

Den skillnad som föreligger mellan könen är att en större andel bland kvinnorna redan har studerat utomlands inom ramarna för sina programstudier, medan en större andel bland männen planerar att senare inom ramarna för sina programstudier studera utomlands (Figur 35 nedan).

UMEÅ UNIVERSITET

Sammanfattande reflektioner rörande resultaten från 2018 års Studiebarometer

Sammanfattningsvis visar resultaten från 2018 års Studiebarometer att våra studenter förefaller vara relativt nöjda överlag med studier och studiesituation. Eftersom vi tillfrågar de som kommit en bit in i studierna, kan vi givetvis inte utesluta att presumtivt missnöjda studenter hoppat av sina studier i ett tidigare skede. På en övergripande nivå överensstämmer resultaten väl med den bild vi fick vid de mätningar som genomfördes 2016 och 2014. Bakom detta finns dock både variation och förändringar över tid vilket framkommer när resultaten bryts ner till program- och institutionsnivå. Det är därför viktigt att varje program och institution får se sina resultat och möjlighet att jämföra dessa med övriga studenters svar, som en viktig input i det kontinuerliga utvecklings- och förbättringsarbetet.

Det är glädjande att konstatera att vi kan se en positiv trend när det gäller upplevelsen av lärarnas bemötande, återkoppling, kännedom om kursens mål samt uppfattningen att mängden schemalagd undervisning är tillräcklig. En förklaring till detta kan vara att tidigare studiebarometrar, studentkårsskrivelser liksom diskussioner i olika sammanhang har riktat uppmärksamheten till dessa aspekter och därigenom bidragit till en positiv förändring. Noterbart är att vi ser denna trend samtidigt som lärarna rapporterar om en ökande arbetsbelastning, vilket indikerar att man trots detta lyckas prioritera studenterna.

Samtidigt som vi kan konstatera att manliga och kvinnliga studenter i flertalet avseenden svarar lika även detta år, ser vi också att svaren skiljer sig markant inom några områden. Det första området gäller känslan inför olika undervisningsinslag, där betydligt fler kvinnor känner oro för flertalet av de listade typerna av undervisningsinslag, undantaget skriftliga redovisningar, arbete i grupp, användning av programvaror, lärplattformar samt bostadssituationen. Trots att kvinnor i genomsnitt lägger ner mer tid på sina studier, kan vi alltså konstatera mer oro för att läsa in mycket text, att hinna med allt studiearbete m.m. Vi noterar också att det är fler bland kvinnliga studenter som tycker att studietakten är för hög, medan fler bland männen tvärtom tycker att takten liksom svårighetsgraden är för låg.

UMEÅ UNIVERSITET

Det andra området är hälsa, där vi ser att betydligt fler kvinnor rapporterar olika symtom på ohälsa. Därtill är det mer vanligt bland kvinnor att sätta dessa i samband med sina studier.

Ett tredje område är kränkningar och trakasserier, där vi i år har en betydligt högre rapportering bland de kvinnliga studenterna jämfört med männen och det innebär också en ökning jämfört med tidigare år. Här måste vi emellertid ta i beaktning att frågan inte var utformad på exakt samma sätt 2018 som tidigare år. Oavsett hur detta kan ha påverkat rapporteringen, så är det naturligtvis självklart att fokus måste riktas mot detta med målsättningen att reducera kränkningar så långt det bara möjligt är.

För det fjärde är det betydligt fler bland kvinnorna som känner sig otrygga i våra lokaler och på campus på andra tider än dagtid vardagar.

Vissa av de iakttagna skillnaderna mellan könen kanske inte överraskar, med tanke på vad som rapporteras om skillnader i oro och hälsa liksom trygghet i populationen i stort, inte minst bland unga människor och då framförallt bland kvinnor. Trots detta är det viktigt att vi på Umeå universitet gör vad som möjligt är för att påverka och förändra.

Den oro inför olika undervisningsinslag som många kvinnliga studenter känner, måste tas på allvar. I lärarlag, på institutionsdagar, lärardagar etc måste diskussioner om hur man som lärare kan agera på ett sätt som kan minska oro och i stället stärka självkänslan prioriteras. Eftersom vi ser att en stor del av framförallt de kvinnliga studenterna också anger att symtom på ohälsa orsakas av studierna och studiesituationen, så kan sådana insatser även ha gynnsamma hälsoeffekter.

Bryter vi ner resultaten ytterligare finner vi också skillnader i svaren från de olika programmen. Resultat från Studiebarometern har gått ut till fakulteterna och Lärarhögskolan för vidare distribution till programråd och institutioner. Det är viktigt att man på dessa nivåer analyserar sina resultat och använder detta i sitt kvalitets- och utvecklingsarbete, ett arbete som ska ske i dialog med fakultetsledning/Lärarhögskolans ledning.